

הכנסת העשרים

מושב שלישי

פרוטוקול מס' 450
מישיבת ועדת החינוך, התרבות והספורט
יום רביעי, י"ח בתמוז התשע"ז (12 ביולי 2017), שעה 9:30

סדר-היום:

הצעה לסדר-היום בנושא: "ציון יום הניצחון והגבורה על גרמניה הנאצית".
הצעת חוק לציון יום הניצחון על גרמניה הנאצית, התשע"ז–2017.

נכחו:

חברי הוועדה:

יעקב מרגי – היו"ר
עודד פורר

חברי הכנסת:

יואב בן צור
מיכאל מלכיאלי
טלי פלוסקוב

מוזמנים:

ד"ר ולדימיר שקלאר	–	סמנכ"ל, משרד העלייה והקליטה
בלחה גליקסברג	–	מפמ"ר היסטוריה בחינוך הממלכתי דתי, משרד החינוך
מיכל חורין	–	עו"ד, עוזרת ליועמ"ש, משרד החינוך
הדס אגמון	–	עו"ד, משרד המשפטים
דניאל לורברבוים	–	רפרנט חינוך באג"ת, משרד האוצר
ירוס שיגוט	–	רמ"ד הסברה בחיל החינוך והנוער, משרד הביטחון
חנן ברנשטיין	–	מנכ"ל, עמותת "יד לשריון", לטרון
חיים ארז	–	יו"ר, עמותת "יד לשריון", לטרון
עינבל קויתי בן דב	–	מנהלת אגף הנצחה וקשרי קהילה, "יד ושם"
צבי קן-תור	–	מנהל מוזיאון הלוחם היהודי
אברהם גרינוייד	–	יו"ר ברית ותיקי מלחמת העולם השנייה
אברהם רות	–	חבר עמותת פרלמנטרית לניצולי שואה
משה פרידמן	–	ועידת רבני אירופה
דן מיכאל קדרון	–	עוזרו של משה בר
אלי ארביב	–	פעיל
מיכאל מוסקוביץ	–	פעיל
אמנון מרגלית	–	פעיל
רומן סוקולוב	–	שדלן/ית
משה פרידמן	–	שדלן/ית

ייעוץ משפטי:

מירב ישראלי
ירדן הומינר (מתמחה)

מנהלת הוועדה:

יהודית גידלי

רישום פרלמנטרי:

רונית יצחק

הצעה לסדר-היום בנושא: "ציון יום הניצחון והגבורה על גרמניה הנאצית"
הצעת חוק לציון יום הניצחון על גרמניה הנאצית, התשע"ז-2017

היו"ר יעקב מרגי:

בוקר טוב לכולם. אני מתכבד לפתוח את ישיבת ועדת החינוך, התרבות והספורט של הכנסת, 12 ביולי 2017, י"ח בתמוז ה'תשע"ז. הנושאים על סדר-היום: הצעת חוק לציון יום הניצחון על גרמניה הנאצית, תשע"ז-2017, של חבר הכנסת עודד פורר וחברי הכנסת רוברט אילטוב ויוליה מלינובסקי; והשנייה, הצעה לסדר-היום בנושא ציון יום הניצחון והגבורה על גרמניה הנאצית, של חברי הכנסת – חברי הכנסת המציעים לא נמצאים פה – בעצם עודד נמצא בשניהם.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

לדעתי טלי גם.

היו"ר יעקב מרגי:

נעשה מה שנהגנו אתמול. גם אתמול, ביום השפה הערבית, הייתה לנו גם חקיקה וגם ציון יום. אז תחילת הדיון, עודד, תהיה בסוגיית יום הניצחון הצעה לסדר, נקדיש לזה רבע שעה 20 דקות, ולאחר מכן נתחיל בחקיקה, או שתחליטו שהכול עובר ביחד.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

אני כמציע חושב שהחוק זה הדיון המשמעותי.

היו"ר יעקב מרגי:

את החקיקה, ותוך כדי.

טלי פלוסקוב (כולנו):

תוך כדי.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

ותוך כדי אני חושב שאולי בהתייחסויות – תראה, הגיעו לפה גם כל מיני נציגים אחרים, אז הם יוכלו להתייחס גם לנושאים אחרים במהלך הדיון.

היו"ר יעקב מרגי:

אם המציע מקבל זאת, בשמחה רבה.

טלי פלוסקוב (כולנו):

אנחנו מסכימים ותומכים.

היו"ר יעקב מרגי:

אני חושב שאין דבר יותר מתאים, גם לציין את היום הזה כהצעה לסדר ובכלל בחקיקה מאוד ספציפית. אני חושב שהגיע הזמן שהמדינה – ותאמין לי, כשראיתי את זה אמרתי שזה לא עניינם רק של יוצאי חבר העמים.

טלי פלוסקוב (כולנו):

בטח.

היו"ר יעקב מרגי:

זה עניינו של העם היהודי ושל העולם כולו.

טלי פלוסקוב (כולנו):

נכון.

היו"ר יעקב מרגי:

ואני חושב שזה נכון, וטוב שגם ועדת שרים וגם נשיאות הכנסת קיבלו החלטות נכונות, וזה כאן על סדר-היום. אני אעביר את רשות הדיבור קודם כול למציע. למציעים. תתייחסו התייחסות קצרה, וניכנס לחקיקה.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

אני אתן התייחסות קצרה. אני קודם כול רוצה לברך - - -

היו"ר יעקב מרגי:

סלח לי, רק אקדם כאן בברכה את השר לשעבר. חבר הכנסת לשעבר מר יאיר צבן, ברוך הבא.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

ראשית, אני אברך גם את השר לשעבר, שר הקליטה לשעבר יאיר צבן, וכמובן את ותיקי מלחמת העולם השנייה שבאו לכאן, ואת שאר האורחים. אבל אני כן אקשור אולי בין ההצעה לסדר לחקיקה.

אדוני היושב-ראש, אני רוצה לברך גם אותך ואת הוועדה. כי ההצעה הזו, לפני שהיא עלתה לוועדת שרים, דנו בעניין בוועדת החינוך, ובין הסיכומים ועדת החינוך קראה לוועדת השרים לתמוך בחוק הזה, מתוך הבנה שהגיעה השעה שכדי שהעניין הזה יצוין צריך להיות הליך של חקיקה. היה לי משא-ומתן לא פשוט מול ועדת השרים, גם מול משרד החינוך והאוצר, כדי להגיע להסכמות.

בסוף רק אני אגיד את המטרות ועם מה אנחנו רוצים לצאת מכאן. אנחנו רוצים לצאת מכאן עם זה שהיום לציון יום הניצחון על גרמניה הנאצית לא יהיה הביזנס הפרטי של איזה משרד הקליטה או משרד אחר, ושזה יהיה תלוי רק בחבריה האלה, בנציגים שלהם, באברהם גרינזייד ואחרים שיושבים כאן. זה משהו שאנחנו צריכים בשביל הילדים שלנו ובשביל הנכדים שלנו ובשביל הנינים שלנו. כדי שהנכדים שלהם יוכלו ללמוד על זה בבית-ספר וכדי שהילדים שלנו ילמדו על זה בבית-ספר, זה קריטי. זה קריטי מבחינת התפיסה, מבחינת תפיסת העולם, מבחינת ההבנה של מה קרה בסוף ב-1945. לא הגיעו לאיזה הסכם של שטחים תמורת זה או כל מיני הסכמים כאלה – אף-על-פי, אגב, שהגרמנים רצו, ובסוף המלחמה הם כבר באו עם כל מיני בקשות כאלה ואחרות לגנרל האמריקני ולרוסים, וניצחו אותם. והניצחון הזה, אני חושב שהוא מלווה אותנו ובזכותו אנחנו חיים כאן עד היום. וכשאני אומר כאן זה לא רק במקרה הזה כאן, זה כל העולם החופשי.

קצת מצחיק שעם כל מה שעבר העם היהודי, בכל העולם מציינים את היום הזה, ודווקא פה זה כאילו הליך ונשכח. רק אגיד, החמור מכך הוא שחלק מהאנשים שדנו על החוק הזה אמרו: בשביל מה צריך, יש את יום השואה. וזה מראה עד כמה התפיסה מעוותת אצל חלק מהאנשים כאן, לא כתוצאה מרוע, אלא מבורות. אני חושב שתפקידו של החוק הזה לטפל בבורות, לכן ביקשנו שמשרד החינוך יהיה חלק מהחקיקה הזו, והנושא של הלימודים חשוב.

נושא נוסף שמופיע כאן, וגם עליו נדבר, הוא נושא המוזיאונים וחדרי ההנצחה שיש ברשויות המקומיות. משרד הקליטה לאורך השנים הקים ותקצב כל מיני מוזיאונים כאלה שתוחזקו בידי ותיקי מלחמת העולם השנייה. השנים עושות את שלהן, מה שנקרא, אבל אנחנו לא רוצים שהחדרים האלה ילכו לאיבוד, ואני רוצה שבתוך החקיקה הזו גם זה יוזכר במסגרת הזו. כולל זה שיהיו פה נציגי משרד הקליטה, אולי הם לא יאהבו את מה שאני אומר, אבל יש תקציב שקיים לזה במשרד הקליטה, אז אם הוא יצטרך לעבור למקום אחר, הוא יעבור למקום אחר. אבל צריך לדאוג לעסק הזה שהוא יימשך לדורי דורות.

היו"ר יעקב מרגי:

טלי, כמה מילים?

טלי פלוסקוב (כולנו):

בהחלט. נתחיל מזה, כמובן, שגם אני רוצה לברך את היוזמים, את עודד, אני יודעת שזה היה מאוד חשוב לו, ואני ביקשתי להצטרף כיוזמת. וזה לא סוד שבתיאום עם היוזמים הגשתי הצעה במקביל, ואני מקווה מאוד שבראשונה אנחנו ניצמד ונעבוד כבר ביחד. אבל מה שחשוב כאן אלו באמת האנשים האלה, לדוגמה, אברהם גרינזייד שהוא יושב-ראש ארגון הוטרנים, הוא בן 92, רבותי.

היו"ר יעקב מרגי:

עד 120 כ-20.

טלי פלוסקוב (כולנו):

הוא נמצא היום אתנו.

אברהם גרינזייד:

29.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

זה 29.

טלי פלוסקוב (כולנו):

נהפוך את המספרים, כן.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

לפי המרץ, תאמיני לי.

טלי פלוסקוב (כולנו):

והוא היום אתנו, ויש עוד הרבה כמוהו. והאנשים האלה מאוד דואגים לדבר אחד, שברגע שהם ילכו הדור הבא לא ידע את האמת ואת ההיסטוריה שקרתה לנו בשנות ה-40. הם דואגים מאוד, באמת, שהדור הצעיר ידע להעביר – קודם כול לדעת להעריך את האנשים האלה, את מה שהם עשו גם לטובת תקומת מדינת ישראל, בואו לא נשכח. הניצחון שהם הביאו הוא גם חלק מהסיבות של קיום מדינת ישראל. ובואו לא נשכח שהלוחמים האלה הם אלה שפתחו את השערים של אושוויץ. את כל הדברים האלה אנחנו צריכים לדעת. ואם אנחנו היום לא נדאג שמערכת החינוך והדור הצעיר ייחשף לדברים האלה וגם ידע – אתם יודעים, הייתי ראשת עיר, אני יודעת מהם חדרי הנצחה, ובאמת תודה רבה למשרד הקליטה. עודד, היית אז מנכ"ל, ואני זוכרת כמה עשינו כדי שהנושא הזה ברמת הרשויות המקומיות – כשראש העיר מעוניין אז הכול עבד יפה.

אני חושבת שגם אנחנו כשלטון מרכזי חייב להתערב כאן, וחייב להכתיב את הנושא הזה כמשהו שהם חייבים לעשות. כמו שאנחנו יודעים שאנחנו מציינים את יום השואה, אנחנו צריכים לציין גם את יום הגבורה, רבותי. ואלו דברים שלא הולכים ביחד. אלו שני דברים שצריכים לזכור, ושני דברים שצריך להעריך. ולכן, כמובן, אני מברכת, ואני מקווה מאוד שמערכת החינוך שנמצאת כאן תבין שמה שאנחנו עושים זה לטובת עתיד ילדי מדינת ישראל.

היו"ר יעקב מרגי:

תודה. יאיר צבן.

יאיר צבן :

אני רוצה לשמוע קודם.

היו"ר יעקב מרגי :

מלכיאל.

מיכאל מלכיאל (ש"ס) :

רק הערה קטנה. קודם כול, לברך את היוזמים, אותך, אדוני יושב-ראש הוועדה. נראה לי שהיה איזשהו דיבור שתהיה אפשרות שיצינו את היום הזה גם בתאריך עברי.

עודד פורר (ישראל ביתנו) :

אני אתייחס לזה.

היו"ר יעקב מרגי :

נתייחס לזה במהלך הדיון.

עודד פורר (ישראל ביתנו) :

היה סיכום ביני לבין חבר הכנסת יואב בן צור שנאפשר פה, מאחר שיש מוסדות אחרים, ומי שירצה במוסדות האחרים לציין את זה לפי התאריך העברי, תהיה אפשרות לציין את זה על-פי התאריך העברי, וככל שגם לא תהיה התנגדות מצד ותיקי המלחמה.

טלי פלוסקוב (כולנו) :

מהארגון.

עודד פורר (ישראל ביתנו) :

לפי מה שהבנתי אין לכם התנגדות כזאת.

חיים ארז :

בתנאי שזה ייפול באותו תאריך, באותו היום, אחרת לא יחגגו פעמיים.

עודד פורר (ישראל ביתנו) :

יש מוסדות, במוסדות לימוד מסוימים - - -

היו"ר יעקב מרגי :

המדינה כמדינה.

עודד פורר (ישראל ביתנו) :

המדינה תציין את זה ב-9 במאי, אבל יהיו מוסדות – הרי אני מחייב פה עכשיו את מוסדות החינוך לציין את היום הזה.

חיים ארז :

הבנתי.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

יהיו מוסדות שיגידו: אני רוצה לציין אותו לא ב-9 במאי, אלא בכ"ו באייר.

היו"ר יעקב מרגי:

מתי שקרה בתאריך העברי.

מיכאל מלכיאלי (ש"ס):

אז נכתוב את זה כבר.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

אנחנו נוסיף את זה, זה מה שסיכמתי אתו.

היו"ר יעקב מרגי:

מאה אחוז. תודה. אז ניגש למלאכה. היועצת המשפטית, בבקשה.

מירב ישראל:

לקרוא?

היו"ר יעקב מרגי:

בבקשה.

מיכל חורין:

רק כמה מילים פשוט.

מירב ישראל:

קודם נתחיל לקרוא, סליחה.

היו"ר יעקב מרגי:

בואו נתחיל, ותתייחסו בהתאם.

מירב ישראל:

אני אומר רק מה המצב המשפטי הקיים לפני שאנחנו נכנסים להקראה. למעשה היום יש בחוק "יד ושם", חוק זיכרון השואה והגבורה "יד ושם", יש התייחסות מסוימת ליום, אבל היא מאוד מצומצמת. והחוק הזה עושה שני דברים, הוא בעצם גם קובע חוק מיוחד לנושא ציון היום, וגם מרחיב את זה. אני אקרא את החוק, ואז נצטרך בעצם לראות איך אנחנו מתאימים את הנוסחים. בכל מקרה צריך יהיה לבטל את הסעיף בחוק "יד ושם" ולשאוב את ההוראות שלו, או בשינויים או כמו שהם, לתוך החוק הזה.

היו"ר יעקב מרגי:

לכן גייסנו לכאן גם אותך, היועצת המשפטית של הוועדה, וגם את היועצת המשפטית של משרד החינוך, וגם את היועצת המשפטית של משרד המשפטים, ונעשה את זה בצורה המיטבית, בעזרת השם.

מירב ישראל:

בסדר. אז אני פשוט מתחילה לקרוא.

היו"ר יעקב מרגי:

תתחילי להקריא.

מירב ישראלי:

"הצעת חוק לציון יום הניצחון על גרמניה הנאצית, התשע"ז–2017

מטרה 1. מטרת חוק זה לקבוע יום לציון ההנצחה והזיכרון של ניצחון בעלות הברית על גרמניה הנאצית במלחמת העולם השנייה."

אתה רוצה שאני אעצור אחרי כל סעיף?

היו"ר יעקב מרגי:

לא. בואי נעשה ככה, אנחנו נקריא את החוק, תרשמו לכם הערות, ואז נעשה סבב התייחסות אחת מימין לשמאל. לכן, תהיו קשובים לכל ההקראה. בבקשה.

הדס אגמון:

רק הערה אחת. אני רק רוצה להזכיר שוועדת שרים לחקיקה החליטה לתמוך בקריאה טרומית, ושלפני ההצבעה לקריאה ראשונה הנושא יחזור לוועדת שרים. אז אני רק מבקשת שלא נצביע היום לקריאה ראשונה, ושיתנו לנו הזדמנות - - -

עודד פורר (ישראל ביתנו):

לא, לא, זה לא הסיכום.

הדס אגמון:

זה מה שכתוב בהחלטת הממשלה.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

הסיכום הוא שאחרי שהוועדה מאשרת זה חוזר לוועדת שרים לפני קריאה ראשונה.

טלי פלוסקוב (כולנו):

הוועדה תאשר, אבל לא למליאה.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

כך זה עבר תמיד גם בכל המקרים האחרים שעשיתם.

טלי פלוסקוב (כולנו):

בוועדה אנחנו מאשרים, למליאה לא מעלים.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

אנחנו מאשרים, אבל לא מעלים את זה למליאה אחרי זה.

הדס אגמון:

בסדר.

היו"ר יעקב מרגי:

נצביע, אבל לא נעלה למליאה.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

זאת הכוונה, פה זה יוצבע, וזה חוזר לוועדת שרים.

היו"ר יעקב מרגי:

אנחנו גם באילוצי זמן, כי אם הוועדה בסוף תאשר, אז שתהיה לנו שהות להעביר את זה לוועדת שרים.

הדס אגמון:

שלא יעלה למליאה.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

הרעיון היה שחלק מהמחויבות שלי זה שיהיו הסכמות.

היו"ר יעקב מרגי:

תודה. יש הסכמה. אני גם אומר לך שגם היועצת המשפטית לא תניח את זה וגם אנחנו לא, נהיה כפופים להחלטה. בבקשה.

מירב ישראלי:

2. " יום לציון ניצחון בעלות הברית על גרמניה הנאצית על גרמניה הנאצית. (א) מדי שנה, ביום 9 במאי, יקויים יום לציון ניצחון בעלות הברית על גרמניה הנאצית.

(ב) חל 9 במאי ביום שישי או שבת, יקוימו הפעילויות לציון יום ניצחון בעלות הברית על גרמניה הנאצית ביום ראשון בשבוע שלאחר מכן.

3. (א) שר החינוך (להלן – השר) יקבע נהלים לקיום פעילויות לציון ניצחון בעלות הברית על גרמניה הנאצית במערכת החינוך, בדגש על לימוד האירוע וגבורתם של הלוחמים מקרב בעלות הברית.

(ב) הכנסת תקיים ישיבה ממלכתית לציון יום ניצחון בעלות הברית על גרמניה הנאצית.

(ג) הממשלה תעודד קיום פעילות להנחלת מורשת ניצחון בעלות הברית על גרמניה הנאצית.

(ד) יתקיים טקס ממלכתי לציון יום ניצחון בעלות הברית על גרמניה הנאצית.

(ה) הרשויות המקומיות יערכו טקסים ומצעדים מקומיים לציון ניצחון בעלות הברית על גרמניה הנאצית.

4. חדרי הנצחה ברשויות המקומיות הרשויות המקומיות יפעילו חדרי הנצחה לציון ניצחון בעלות הברית על גרמניה הנאצית אשר יפעלו לחינוך וללימוד בדבר חלקו של הלוחם היהודי במלחמת העולם השנייה; תקציב שנתי להשתתפות משרד החינוך באחזקה ובשימור חדרי הנצחה כאמור ייקבע בחוק התקציב השנתי, כמשמעותו בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.

5. ביצוע ותקנות השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו."

היו"ר יעקב מרגי:

ואני שואל לגבי סעיף (ד), כשהחוק יחייב, "יתקיים טקס ממלכתי לציון יום ניצחון בעלות הברית על גרמניה הנאצית", היכן יתקיים הטקס הזה?

טלי פלוסקוב (כולנו):

קודם כול הוא מתקיים. הוא מתקיים ב"יד ושם".

עודד פורר (ישראל ביתנו):

היום הוא מתקיים ב"יד ושם".

היו"ר יעקב מרגי:

מאחר שאנחנו מחוקקים את זה עכשיו, אני חושב שצריך שיהיה כתוב.

טלי פלוסקוב (כולנו):

נכון, הכול בסדר.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

אני אגיד לך מה הבעיה, ואולי היועצת המשפטית תיתן את הפתרון, יש מוזיאון ממלכתי שמוקם בלטרון.

טלי פלוסקוב (כולנו):

"הלוחם היהודי".

עודד פורר (ישראל ביתנו):

הכי טבעי שכשיהיה מוזיאון, שזה יהיה שם.

היו"ר יעקב מרגי:

לטרון. נשאיר את זה פתוח?

מירב ישראלי:

אפשר.

קריאות:

טלי פלוסקוב (כולנו):

כל עוד אין מוזיאון. כרגע זה ב"יד ושם".

היו"ר יעקב מרגי:

בואו נשמע. בסדר, זרקתי את זה באוויר. כפי שאמרתי, אני מתחיל סבב התייחסויות מימין לשמאל, אני מבקש מכל מי שמדבר יציג את עצמו, שם ותפקיד, ובקצרה מסר ברור וחד, בבקשה.

חיים ארז:

יושב-ראש מוזיאון הלוחם היהודי בלטרון, זאת עמותה להקמה. לאחר מכן המוזיאון הזה יהיה חלק מ"יד לשריון". בחוק הזה לא מוזכרים בכלל יהודים. יש בני ברית, הלוחמים בקרב בעלות הברית. לא מוזכר שאנחנו רוצים לציין את חלקם של 1.5 מיליון חיילים יהודים שלחמו בצבאות בנות הברית. לציין את העובדה ש-40,000 מבני היישוב, שאז מנה סך הכול 400,000, התגייסו לצבא הבריטי. ואני רוצה להזכיר את זה שבזמנו חלקנו חשבנו שיהודים הלכו כצאן לטבח, והקטע הזה חשוב מאוד שיילמד.

זאת אומרת, המטרה הברורה צריכה להיות הנצחה בציון חלקם של היהודים במלחמת העולם השנייה. ובשביל זה גם נבנה אותו מוזיאון, שהוא בסופו של דבר, כבר עכשיו הוא למעשה מרכז הידע של הנושא הזה בעקבות עבודה שנמשכה עשר שנים, וחשוב מאוד – קודם כול אני רוצה להזכיר שהמוזיאון הזה מוקם בעקבות החלטה של ממשלות ישראל. כרגע אנחנו בקשיים בגלל שקשה מאוד לאסוף תרומות. זה פרויקט לאומי שהמדינה לדעתי צריכה לגמור אותו.

אני רוצה להזכיר, כיוון שהשיבה הזאת גם מוקלטת וגם מצולמת, אני רוצה - - -

היו"ר יעקב מרגי:

משודרת.

חיים ארז:

אני רוצה להזכיר שלפני שנתיים וחצי, כמעט לפני שנתיים, באירוע לציין 70 שנה לניצחון על הנאצים בלטרון, ראש הממשלה עמד על הבמה והתחייב למצוא את התקציב כדי לסיים את המוזיאון.

מיכאל מלכיאלי (ש"ס):

הם לא מצאו.

חיים ארז:

כ-2,000 וטרנים שהיו נוכחים שם, נוסף ל-8,000 אחרים, קמו והריעו ומחאו כפיים, חלקם כבר איננו אתנו. מההבטחה הזו של ראש הממשלה לא קרה שום דבר.

מיכאל מלכיאלי (ש"ס):

עדיין מחפשים.

חיים ארז:

אנחנו ממשיכים כרגע למעשה לבצע את הנושא העיקרי והמרכזי, זה לראיין את הווטרנים שעדיין נמצאים אתנו, לתעד את דבריהם, וזה למעשה הנכס העיקרי והמרכזי שאנחנו מטפלים בו כדי שלא ילך לאיבוד.

היו"ר יעקב מרגי:

תודה. נתייחס בהמשך.

צבי קן-תור:

אני מנהל הפרויקט של הקמת המוזיאון בלטרון. בהמשך לדברים של האלוף חיים ארז, אני רוצה לדבר פה על הנושא של מעבר להשלמת המוזיאון שחייב להופיע גם כן בחוק, לא רק חדרי הנצחה, גם נושא של הטמעת הנושא במערכת החינוך. אני מזכיר לכולנו שלפני שמונה שנים סביב השולחן הזה התחייב שר החינוך דאז להכניס את הנושא למערכת החינוך. איך להכניס את הנושא? בתור שאלה בבחינת הבגרות. לפני שנתיים התייצבה אצלי מפמ"רית היסטוריה.

היו"ר יעקב מרגי:

אתה זוכר את שמה?

בלחה גליקסברג:

זו לא אני.

צבי קן-תור:

אורנה.

בלחה גליקסברג:

בממלכתי.

היו"ר יעקב מרגי:

בסדר.

מיכל חורין:

נוכל גם להתייחס לזה.

צבי קן-תור:

ומניחה בפני את טופס בחינת הבגרות, ואכן מופיעה שם שאלה על הלוחם היהודי. אני שואל אותה: אורנה, סליחה, אותי לפני שבחנו בעברית לימדו איזה עשר-11 שנה עברית, לפני שבחנו אותי במתמטיקה למדו אותי איזה כמה שנים מתמטיקה. כמה שנים מלמדים את הנער או את הנערה לפני שבוחנים אותה? היא לא מתבלבלת, היא מסתכלת עלי, והיא אומרת לי: שעתיים. אני אומר לה: מה שעתיים? שבעיות? היא אומרת לי: לא, מכיתה ו' עד י"ב שעתיים. והיא אמרה את זה בצער.

היו"ר יעקב מרגי:

אני יכול קצת רק עם הומור לעזור לך?

צבי קן-תור:

כן.

היו"ר יעקב מרגי:

רצף האירועים בלוח השנה העברי והיהודי, קח שעתיים ועוד שעתיים ועוד שעתיים ועוד שעתיים, צריך ללמוד 14 שנות לימוד.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

עכשיו נקצר את החופשים אז יהיה זמן.

צבי קן-תור:

זה בסדר, אבל אני רק רוצה לומר שהנושא הזה לא יכול להתבסס על private business של יושב-ראש וטרניס בעיר כזאת עם ראש עיר כזה או משהו כזה. זה חייב להיכנס בצורה ממוסדת למערכת החינוך. אני חייב לציין בסיפוק שלפחות סמינר הקיבוצים, מאחר שהאחראית על לימוד מורי ההיסטוריה בסמינר הקיבוצים היא גם האוצרת של המוזיאון, ד"ר תמר קטקו, אז זה נכנס עכשיו - - -

היו"ר יעקב מרגי:

אבל זה עדיין private.

צבי קן-תור:

לא. תשמע, אם הסמינרים יכניסו את זה ומורי ההיסטוריה יבינו שזה חלק מהלימוד, אז כמו שהם מלמדים את השואה הם ילמדו גם את הגבורה.

היו"ר יעקב מרגי:

אני מסכים אתך, תודה. אדוני.

אברהם גרינזייד:

טעיתם באותות, זה לא 92.

צבי קן-תור:

יש לו עוד כמה שנים.

טלי פלוסקוב (כולנו):

כן, בטח.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

93. אה, לא, 91.

אברהם גרינזייד:

29. הפכתם את הספרות.

טלי פלוסקוב (כולנו):

29, הוא פשוט הופך את המספרים.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

29.

אברהם גרינזייד:

כבוד יושב-ראש הוועדה, חברי הכנסת, אני אברך, אשים את היד על הראש ואגיד: ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם שקיימנו והגיענו לזמן הזה שאנחנו בישיבה של ועדת החינוך מדברים על יום הניצחון. אני אתן כמה דוגמאות בעברית קלה. לפני כמה זמן הייתה לי פגישה גדולה עם קצינים של צה"ל, וקצינה חמודה מאוד שאלה אותי כמה האוכלוסייה שלכם והילדים שלכם יודעים את ההיסטוריה של עם ישראל ושל מדינת ישראל. אני אמרתי לה: תשמעי, אני מרצה, 40 שנה עמדתי על הבמה, אני צריך לענות לך, אבל אני אשאל אותך גם שאלה.

היו"ר יעקב מרגי:

כמו יהודי.

אברהם גרינוייד:

כמה את יודעת את ההיסטוריה של הגבורה של 1.5 מיליון יהודים, זה לא היה עוד בהיסטוריה של עם ישראל, שעשו במלחמת העולם השנייה, הגבורה שלהם נגד האויב הכי מסוכן של היהודים. היא אמרה: מה שכותבים בספר בתיכון, מה שלמדתי. עכשיו אני אספר לכם עוד דבר, אני פעם שנייה בישיבה. אני נוסע עם בחור חמוד שסיים בית-ספר, והוא שואל אותי: אתה לחמת? כן. עם אמריקנים וגרמנים נגד הרוסים?

היו"ר יעקב מרגי:

אל תצחקו, רבותי, אני אומר לכם.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

פשוט לא יאומן.

אברהם גרינוייד:

זה צחוק? זה לא צחוק.

קריאה:

זה לא צחוק בכלל.

היו"ר יעקב מרגי:

מי שלא קורא ספרים - - -

אברהם גרינוייד:

זה לימודים - - -

היו"ר יעקב מרגי:

במערכת החינוך לא תקבל את זה. אם אתה לא קורא לבד, אתה לא תקבל.

טלי פלוסקוב (כולנו):

נכון.

אברהם גרינוייד:

חברי, חברי כנסת, אני יודע מה שהיה שם בגלות. המון שנים אנחנו צריכים לספר לאנשים שם שאנחנו לחמנו, וכאן גם אותו דבר. יום הניצחון בשבילנו זה לא חג, זה סמל שנגמרה המלחמה. אני סיימתי את המלחמה בפראג, יש לי מכתב עד היום ברוסית שאני כותב לאימא: אימא, אני חי, המלחמה נגמרה. מדוע אני עכשיו בחיים יחד עם חברי צריך לא לחגוג, לציין את יום הניצחון בגדול? אני חזרתי הביתה לעם שלי, למדינה שלי, ומדוע בחינוך בספר של היסטוריה שאני מכיר טוב, סך הכול שני דפים בכל המלחמה. אני חושב שאתם תצביעו בעד החוק.

היו"ר יעקב מרגי:

היום נתקן את זה.

אברהם גרינוייד:

ואני מברך אתכם, והרבה תודה. מה שקשור למוזיאון, המוזיאון בלטרון צריך להפוך למרכז כמו "יד ושם", מרכז של גבורה.

היו"ר יעקב מרגי:

אני חייב לומר ולציין שיש החלטת ממשלה שמספרה 1827, מיום 16 במאי 2002 שאומרת במפורש שיוקם המוזיאון. ויש הצעת חוק שהונחה, אתה מכיר את זה, מר ארז, על-ידי חבר הכנסת איל בן ראובן בנושא המוזיאון. אנחנו צריכים לעשות הכול, למרות שהוא מהאופוזיציה, לעשות הכול.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

אני חושב שזה הפתרון. כמו שעשינו למוזיאון "יד ושם".

היו"ר יעקב מרגי:

נכון. המוזיאון צריך לקבל התייחסות מיוחדת בחוק נפרד, ואנחנו נתייחס לזה. לכן, אני לא רוצה שזה יחזור, אנחנו מצומצמים בזמן, אז הנחתי זאת, ואנחנו נמשיך לפעול שזה אכן יקרה ויקום. בבקשה.

אברהם גרינוייד:

עוד משפט אחד.

היו"ר יעקב מרגי:

משפט אחד. בבקשה.

אברהם גרינוייד:

שימו לב, חברים, אנחנו ותיקי מלחמת העולם השנייה לא דורשים כסף, פנסיות והלאה והלאה והלאה, אנחנו דורשים כבוד.

טלי פלוסקוב (כולנו):

כן.

היו"ר יעקב מרגי:

הכרה וכבוד, ומגיע. תודה. בבקשה.

מיכל חורין:

אני מתנצלת מראש שאני מורידה, אחרי הסיפורים המרגשים האלה, אני מתנצלת שאני מורידה את זה לרמה של מממן ממומן.

היו"ר יעקב מרגי:

את לא מורידה, אנחנו בפרקטיקה.

טלי פלוסקוב (כולנו):

אנחנו נעלה אותה בחזרה.

היו"ר יעקב מרגי:

אנחנו בפרקטיקה, אל תדאגי.

מיכל חורין:

דבר ראשון, כמו שהיועצת המשפטית של הוועדה, מירב הקדימה אותנו בעצם, היום בחוק "יד ושם" יש כבר ציון של יום הניצחון על גרמניה הנאצית, אולי יש מקום להוסיף שם ולהרחיב שם.

היו"ר יעקב מרגי:

לא, אבל הסעיף שם מחייב את הממשלה.

מירב ישראל:

הוא כללי והוא רק על התהלוכה.

היו"ר יעקב מרגי:

הוא כללי והוא מחייב את הממשלה.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

הרעיון בחוק, זאת ההסכמה גם - - -

מיכל חורין:

דווקא הוא מדבר על התהלוכה שלא קיימת פה.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

אז צריך להוסיף. יכול להיות שצריך לקחת משם דברים שצריך להוסיף פה או מפה לגרוע דברים אחרים שיהיו אתם בעיות כאלה או אחרות. אבל הקונספט הוא שיהיה חוק לציון יום הניצחון על גרמניה הנאצית. אולי הייתי מוסיף ו"גבורת הלוחם היהודי" בעניין הזה. אני חושב שצריך להוסיף את זה, אני מקבל את ההערה שהייתה.

היו"ר יעקב מרגי:

כולנו בוגרים של מערכת החינוך הממלכתית, רובנו, למרות הצבעים ולמרות התוויות והתגיות, לא קיבלנו, אנחנו רכשנו זאת באופן – אתם יודעים מה, אקראי. אם לא הייתה לי משיכה לקרוא על התקופה הזו, אולי הייתי קורא על תקופת כל המשוררים מימי הביניים, משקיע שם, לא הייתי יודע, הייתי באמת מתבלבל. ואני לא בז לאותו תלמיד שאמר לו מה שאמר לו. יש עוד הרבה דברים שמבלבלים, כי יש לנו כל כך הרבה מטלות. דבר שהוא לא מתחיל במערכת החינוך הוא לא יוטמע. הוא לא יוטמע בפס רחב. לכן, אני חושב שזה צריך להישאר בזה שזה באחריות משרד החינוך, ושר החינוך. אני שמח שגם המציעים - - -

עודד פורר (ישראל ביתנו):

לשרת הקליטה אני אומר שאין מה לעשות, זה צריך לעבור למשרד החינוך, לא יעזור.

היו"ר יעקב מרגי:

משפט אחד. כול הכבוד. ואני שמח שמציעי הצעת החוק הלכו במידה ובמשורה, בשונה מהחוק של אתמול בשפה הערבית שרצו לקבוע תכנים. פה הלכו במידה, באמת, נתנו לשר החינוך את העצמאות הנדרשת לקבוע איך. אבל צריך שיהיה.

טלי פלוסקוב (כולנו):

נתונה, נכון, השר יהיה.

מיכל חורין:

שוב, אדוני מכיר את העמדה שלנו לגבי קביעת איזשהם תכנים בחקיקה. אנחנו חושבים שזה עלול לפגוע בשיקול הדעת של שר החינוך, של משרד החינוך, לגבי הקביעה של תכני לימוד. אנחנו מסכימים שזה צריך להתחיל בחינוך. נמצאת פה מפמ"ר היסטוריה במינהל החינוך הדתי שיכולה לספר מה נעשה - - -

היו"ר יעקב מרגי:

איך בסעיף 3 – סליחה, אני רוצה להתקדם – איך בסעיף 3 אני מצמצם את עצמאותו של שר החינוך?

עודד פורר (ישראל ביתנו):

מה מפריע לכם?

היו"ר יעקב מרגי:

רגע, רגע.

טלי פלוסקוב (כולנו):

זה מה שמרגי שואל.

היו"ר יעקב מרגי:

אני לא רואה צמצום. ברגע שהחוק שחוקק אומר ככה: "שר החינוך... יקבע נהלים" – הכנסת לא קובעת לו – "לקיים פעילויות לציון ניצחון בעלות הברית על גרמניה" – את רואה, שעתיים, יש ביקורת, ארבע.

מיכל חורין:

אבל הוא ממילא קובע נהלים כאלה.

מירב ישראלי:

זה לא נהלים. זו צריכה להיות תוכנית.

מיכל חורין:

נכון, זו צריכה להיות תוכנית, אבל הוא ממילא קובע את התוכנית הזאת. ממילא היום נלמדת במערכת החינוך תוכנית שבה מוטמע גם - - -

היו"ר יעקב מרגי:

וממילא צריך, מאחר שזה יום היסטורי ויש לנו בדומה לזה כמה אירועים היסטוריים של העם היהודי ושל העולם כולו, אני חושב שראוי וחשוב שבמערכת החינוך בחוק הישראלי – את יודעת מה, גם אם זה נעשה ביתר מה שכתוב פה בהצעת החוק, ראוי שבספר החוקים של מדינת ישראל ההסתכלות הזו של יום השחרור - - -

טלי פלוסקוב (כולנו):

אני גם לא מבינה. אני רוצה להבין מה מפריע לך. לא אמרנו מה תעשו וכמה שעות.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

את יודעת מה, אולי המפמ"רית תציין מה עושים בבתי-הספר ב-9 במאי.

היו"ר יעקב מרגי:

לא לריב ככה.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

הרי אנחנו מדברים פה בסעיף הזה על נהלים לציון יום הניצחון. מה עושים בבת-הספר במדינת ישראל ב-9 במאי?

מיכל חורין:

שוב, אני לא בטוחה שזה ב-9 במאי.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

מה עושים? את אומרת שעושים, לא ב-9 במאי.

מיכל חורין:

היום עצמו מצוין במערכת החינוך, לא בתאריך עצמו, אלא כן - - -

עודד פורר (ישראל ביתנו):

אוקיי, אז זה החוק.

בלהה גליקסברג:

הנושא מצוין.

מיכל חורין:

הנושא מצוין במערכת החינוך בתוכנית.

טלי פלוסקוב (כולנו):

ואתם שמעתם מה אמר יושב-ראש ארגון הווטרנים.

מיכל חורין:

נכון.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

יש כאלה שחושבים שניצחנו את הרוסים.

טלי פלוסקוב (כולנו):

אז למה זה מפריע לכם? אני לא מבינה.

היו"ר יעקב מרגי:

רגע. טלי, לא מפריע. היא מביעה את עמדתה כמשרד החינוך. את רוצה להתבטא, המפמ"רית?

עודד פורר (ישראל ביתנו):

מה זה? אני מתרגז מהעניין הזה.

היו"ר יעקב מרגי:

לא, אל תתרגזו.

טלי פלוסקוב (כולנו):

אנחנו כן, אנחנו רותחים.

היו"ר יעקב מרגי:

אני די נהנה שיש חקיקה בוועדת החינוך, כי אין לנו הרבה הזדמנויות. אז תנו לנו ליהנות מהחוויה הזו. החודש הזה אני סך הכול לא מקופח, אז תנו לי ליהנות מהחוויה הזו, נעשה את זה בצורה מכובדת. גם הנושא מכובד. רק משפט אחרון. אנחנו בהליך חקיקה, זו עמדתם המקצועית של משרד החינוך, ומותר להם, והיא צריכה לעשות את תפקידה ולומר את דעתה.

טלי פלוסקוב (כולנו):

לפעמים פשוט צריכים להבין מאיפה העמדה הזאת.

היו"ר יעקב מרגי:

אז בואו נשמע. בבקשה, גברתי.

בלהה גליקסברג:

אני מייצגת גם את לימודי ההיסטוריה בחינוך הממלכתי עכשיו. אחרי כל הדוברים לפני יש לי אתגר יותר גדול עכשיו, אבל אני אנסה להתקדם.

היו"ר יעקב מרגי:

נעזור לך.

בלהה גליקסברג:

בדיוק. הנושא של יום הניצחון על גרמניה הנאצית מופיע בתוכניות הלימודים בהיסטוריה, גם בחמ"ד וגם בחינוך הממלכתי. התלמידים לומדים על ההתגייסות של יהודים לצבאות בעלות הברית, התלמידים לומדים על יום הניצחון ב-9 במאי. זה נכון שזה לא נעשה ביום ה-9 במאי, אני מסכימה עם מה שאמרת.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

נבחנים על זה בבגרות?

היו"ר יעקב מרגי:

עודד, נתתי לה.

בלהה גליקסברג:

אבל נבחנים על זה, זה חלק מתוכנית ההיבחנות של התלמידים בתוכניות הלימודים בהיסטוריה.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

בבגרות?

בלהה גליקסברג:

לבגרות. אז את זה חשוב לדעת קודם כול, את הנקודה הזאת.

היו"ר יעקב מרגי:

גב' גליקסברג, בנקודה הזו, בגלל שחשוב לדעת וטוב לדעת קודם כול, תקשיבי, הליך חקיקה לפעמים בא כדי להקשות, כי גם חוק אפשר לבטל. היום הדינמיקה של הממשל במדינת ישראל היא בקצב, כל אחד לטעמו, יש לנו ראשי ממשלות שאוהבים כל שנתיים להיות בבחירות, ואנחנו אוהבים יציבות, כל ארבע שנים. קבעו ארבע שנים, שיהיה ארבע שנים. הלוואי שהיינו כמו מדינות אחרות, מרגע שנבחר, זה מה יש, אבל אנחנו לא כאלה. והדעות פה מגוונות בחברה הישראלית.

לא הייתי רוצה שמחר-מחרתיים יבוא שר חינוך שיאמר: סליחה, אצלי הדגשים הם א', ב', ג', ד', היום זה מופיע, תבורכו, טוב שזה נעשה, וכך צריך. לא קבענו מינון בחוק, לא קבענו את סוג התפיסה, הנרטיב, אלא אמרנו שצריך ששר החינוך יקבע נהלים. שר החינוך יקבע. אנחנו נותנים לו את הזכות שעומדת לו מכוח זה, ואנחנו לא רוצים להתערב לו. אבל אנחנו רוצים שזה יופיע בספר החוקים של המדינה, שיחוקק ויקובע. וזהו, זו המטרה.

אנחנו מברכים על מה שאתם עושים, לא קבענו, לא אמרנו עכשיו באמירה בחוק שזה מעט או הרבה ואיך צריך להיות, אבל צריך שזה יופיע בחקיקה.

מיכל חורין:

אני רק רוצה להזכיר שגם בסעיף 2 לחוק חינוך ממלכתי היום ובמטרות החינוך הממלכתי מופיע להנחיל את תודעת זכר השואה והגבורה. נכון שלא כתוב "יום הניצחון על גרמניה הנאצית", אבל אולי אפשר היה להרחיב במקום הזה. ואני מזכירה שמטרות החינוך זו הרוח של תוכניות הלימודים במשרד החינוך.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

לצערי, כשמדברים על השואה והגבורה וגם כשלומדים, וגם זה חשוב, לומדים על גבורתם גם של – אולי יותר ובעיקר של אלה שנספו בשואה. זאת אומרת, הגבורה היא גם של אנילביץ ועל הנס הזה, זה הנס שהעלתה את מדינת ישראל. בואו נודה על האמת, מדינת ישראל גילתה שבעלות הברית ניצחו את גרמניה הנאצית כשהעלייה של שנות ה-90 התחילה, ופתאום הגיעו לפה עשרות אלפים ומאות אלפים של אנשים שלקחו חלק במלחמה הזו וקיפדו את חייהם, הם ובני משפחתם.

צריך להבין מה עבר במקומות האלה על האנשים שם. אין משפחה שהשכול, לצורך העניין מאותה מלחמה, לא נגע בה. אין משפחה. הניצחון הזה הוא ניצחון בין-לאומי. מעבר לטרגדיה – והשואה והגבורה היא הטרגדיה היחידה והאישית של העם יהודי, היא לא של שום מקום אוניברסלי. כאן מדובר על חוק אוניברסלי שמדינת ישראל כחלק ממשפחת העמים, שהיה פה איזשהו ניצחון של העולם החופשי על המפלצת הנאצית שלקחו חלק בזה גם 1.5 מיליון לוחמים יהודים. זה שינוי תפיסה אחר.

טלי פלוסקוב (כולנו):

זה הבדל מאוד ברור, בעיני הוא מאוד מדויק.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

וצריך להבדיל את זה מהשואה והגבורה, זה עניין אחר. עניין אחר.

היו"ר יעקב מרגי:

תקשיבו, רבותי, אני לא רוצה להתקיל אתכם, אם נבדוק כמה חקיקה מופנית לשר החינוך ביום כזה, ואני לא מקל ראש בשום יום – הביאו לי דוגמאות, אני לא רוצה לשים אותן על השולחן – זה יישמע כאילו אני מקל ראש בזה. ופחות ופחות ופחות ופחות, ונאמר, ואני שמח, הודיתי שאני שמח שהמחוקקים שיזמו את החוק לקחו את זה באמת באמירה כללית ונתנו את הסמכות לשר.

טלי פלוסקוב (כולנו):

אמת.

היו"ר יעקב מרגי:

תודה רבה, משרד החינוך, נחזור אליכם בהמשך. משרד הביטחון. אני הולך מימין לשמאל בסבלנות.

ירוס שיגוט:

בוקר טוב לכולם, אני אהיה מאוד קצרה. דיברתם ככה על תפקידו של משרד החינוך. אין ספק שהסיפור הזה של השואה זה עיסוק מאוד מרכזי שלנו כחיל, אנחנו מתעסקים לא רק בסיפור הזה של הנצחת סיפור של הניצולים או הנספים, אלא גם באמת בעניין הזה של הגבורה, ולכן זו יוזמה מאוד מבורכת. אנחנו מתעסקים בזה במעגלים האלה של הסיפור האישי, המעגל הישראלי, לאומי, כל הסיפור הזה של ההתקוממות, וכמובן המעגל האוניברסלי. אם אתם כבר מדברים על יום הניצחון על גרמניה הנאצית ולחוקק חוק, אני חושבת שאי-אפשר, אולי להבא, אני לא יודעת, אבל הסיפור הזה גם של יום השואה הבין-לאומי הוא גם משהו שמאוד מאוד חשוב, אבל זה צריך להיות מצוין.

היו"ר יעקב מרגי:

זה מצוין בחוק.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

מצוין בחוק.

היו"ר יעקב מרגי:

תודה. בבקשה, אדוני.

חנן ברנשטיין:

עמותת "יד לשריון", לטרון, המפעיל על-פי החלטת הממשלה בהקמת מוזיאון הלוחם היהודי במלחמת העולם השנייה.

היו"ר יעקב מרגי:

ברור, ברור.

מירב ישראלי:

ברור.

חנן ברנשטיין:

כמה מפתיע שזה מוקם בלטרון ולא ליד "יד ושם". לא נבדוק למה זה קרה. עכשיו לחבר בדיון הזה את יום השואה לסיפור הזה, לא נבדוק למה, אבל עובדתית היום זה מוקם בלטרון. המקום היחידי בעולם, בעצם, לא רק במדינת ישראל, שמסופר הסיפור, יש תערוכה זמנית שקיימת כבר עשר שנים. ולכן, אני מבקש שבהצעת החוק יהיה כתוב, האירוע השנתי, הטקס צריך להתקיים בלטרון כבר בשנה הקרובה. לא צריך לחכות שהמוזיאון, לא כדי שהמוזיאון ייגמר, אלא כבר עכשיו. יש תערוכה זמנית, המקום חי, נושם ובוטט.

היו"ר יעקב מרגי:

אנחנו ניתן רוח גבית בחוק הזה לחוק של המוזיאון, ואני חושב שנבחן זאת בחיוב לקראת סוף - - -

חנן ברנשטיין:

כל הדברים שחיים וצביקה אמרו.

היו"ר יעקב מרגי:

תודה.

טלי פלוסקוב (כולנו):

נשאר את זה לשנייה ולשלישית.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

לכם יש התנגדות?

היו"ר יעקב מרגי:

עודד, עודד, בסוף נרכז הכול ביחד. בבקשה, תציג את עצמך. אתם מתנגדים?

ולדימיר שקלאר:

אנחנו לא מתנגדים.

היו"ר יעקב מרגי:

זה מה שרציתי לדעת.

ולדימיר שקלאר:

אנחנו מברכים. ואני באופן אישי מתרגש להיות חלק מהשיבה ההיסטורית הזו. נכון שעד היום רוב הטיפול בוותרנים, בוותיקי מלחמת העולם השנייה היה במשרד העלייה והקליטה, כל האירועים והמוזיאונים ודברים אחרים, אבל אני חושב שזו החלטה נכונה להעביר את זה למשרד החינוך. כי פה מערכת החינוך זה דבר הכי חשוב, כי עד שהילדים שלנו לא יבינו שבלי הניצחון במלחמת עולם השנייה לא הייתה קמה מדינת ישראל אז לא עשינו כלום. לא עשינו כלום. והיום הם לא מבינים. אני מסכים עם אברהם גרינזייד.

היו"ר יעקב מרגי:

קצת צניעות, יש עוד הרבה סיבות למה קמה מדינת ישראל.

ולדימיר שקלאר:

יש הרבה סיבות, אבל זו אחת מהסיבות.

היו"ר יעקב מרגי:

בסדר. אני מעיר לכולם שאומרים בלי זה לא היה זה, אני תמיד קופץ.

ולדימיר שקלאר:

אבל זאת גם סיבה חשובה.

היו"ר יעקב מרגי:

נכון.

ולדימיר שקלאר:

אנחנו לא מתנגדים. המוזיאונים יעברו למשרד החינוך, אין לנו שום בעיה, העיקר שהם יתקיימו. וצריך לעשות עוד התאמות בחוק, ואני מבין שיש זמן, כי באמת יש הרבה פעילות שקיימת וצריך להתאים אותה לקונספט.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

אבל תגיד, ולדימיר, אם יש הערות לחוק שאתם חושבים שצריך להתאים, תגידו מה, זה הזמן, זה המקום.

ולדימיר שקלאר:

אז אני אגיד מה. קודם כול, התקיים טקס ממלכתי, הטקס הזה מתקיים ב"יד ושם", דיברו כאן על זה, ופה הייתי מגדיר את האחריות. כי נכון להיום חלק מהאחריות של "יד ושם", חלק של משרד הקליטה, אבל זה לא מוגדר וזה עושה לנו בעיות.

דבר שני, יש עוד דבר מאוד חשוב, זה מצעד הווטרנים, המצעד המרכזי שמתקיים כל שנה בירושלים, כי כאן צוינו רק מצעדים ברשויות המקומיות, אבל אנחנו מארגנים כל שנה. זה למעשה האירוע, המצעד בירושלים שבאים יותר מ-1,000 ותיקים מכל רחבי הארץ ולא ראיתי פה מילה.

מירב ישראלי:

זה כרגע בחוק "יד ושם".

היו"ר יעקב מרגי:

זה בחוק "יד ושם".

עינבל קויתי בן דב:

המצעד הוא לא בחוק "יד ושם".

מיכל חורין:

המצעד הוא בחוק "יד ושם", תהלוכת הניצחון.

מירב ישראלי:

כן כתוב, תהלוכה. צריך פשוט לאחד את שני הדברים.

ולדימיר שקלאר:

אז לעשות פשוט התאמות, זה יעזור.

היו"ר יעקב מרגי:

תודה. ודאי, יש צורך לעשות התאמות.

מירב ישראלי:

זה מה שאמרנו.

היו"ר יעקב מרגי:

בבקשה, אדוני.

אברהם רות:

באתי לדיון הזה במיוחד כי אני מבקש לציין כמה עובדות. קודם כול, רוב ניצולי השואה לא היו נשארים בחיים אם לא היו צבאות הברית. זה קודם כול, זה צריך להיות ברור לגמרי. בערב יום העצמאות אני הצבעתי במסגרת ערוץ 10 על ביקור בבית קברות בהולנד, ושם גם קבורים חיילים יהודים וגם חיילים אמריקנים. העסק הזה לא מוזכר, לכן אני מאוד מסכים עם חבר הכנסת שאומר שזה צריך להיות, ואני לא

חושב שזה מספיק מצוין בחוק, חוק אוניברסלי. בחוץ-לארץ מתחילים לאט לאט לא רק לשכוח את יום השואה אלא עם את כל אלה שנפלו, אני לא יודע את המספר, אבל המונים של חיילים יהודים.

גם לגבי המוזיאון מבקש רק להעיר הערה אחת. נדהמתי שאין כסף בשביל לגמור את המוזיאון. שמעתי את זה לפני כמה חודשים, ואני לא מבין את זה עד היום. איך יכול להיות שבמדינת ישראל הייתה בריגדה יהודית, היו חיילים שנפלו, ואנחנו במדינה גם משכיחים את המאמץ הבין-לאומי.

היו"ר יעקב מרגי:

תודה. נעשה הכול שהמוזיאון – כפי שאמרתי, נסייע כמה שביכולתנו לתת רוח גבית שזה יקום במהרה.

אברהם רות:

אני רק מבקש עוד הערה אחת לגבי משרד החינוך. הנוער שלנו מבקר בפולניה בכל מיני מקומות. אני חושב שמאוד חשוב לכלול איזשהו בית קברות של חיילים של מלחמת העולם השנייה, ואז גם יראו כמה יהודים השתתפו במלחמה הזאת. תודה רבה.

היו"ר יעקב מרגי:

תודה. בבקשה, משה.

משה פרידמן:

אני מייצג כאן את ועידת רבני אירופה, ואת היוזמה של יום השחרור וההצלה גם בתאריך העברי. לפני ארבע שנים קם יהודי קווקזי והניע את התהליך שאני מניח שהפירות שלו הם גם הדיון הזה, וצריך לומר את הדברים. זה מתחבר מאוד למה שאמר חבר הכנסת עודד פורר, שצריך דווקא מתוך הדאגה הזו לדור העתיד, דור הווטרנים שנתפס כאילו שהוא זה שבגללו אנחנו צריכים לציין את יום הניצחון, לצערנו הרבה הם מתמעטים והולכים, רואים את זה בצעדות, רואים את זה בכל האירועים האחרים. ודווקא מתוך הדאגה שלעולם לא ישכחו את תרומתם האדירה של אותם 1.5 מיליון יהודים שנספו במלחמת העולם השנייה כגיבורים כחיילים, דווקא מתוך שם התחלנו לציין את כ"ו באייר, שהוא התאריך העברי של יום הניצחון. ואנחנו מבקשים לקרוא לו גם השחרור וההצלה, לפחות לפי בקשה של הרב לאו, הניצול המפורסם שכולנו מכירים.

יש שלושה מרכיבים ליום הזה. יש כמובן את הניצחון, ואנחנו צריכים לדעת שבעם היהודי אנחנו חוגגים את חג הפסח, אנחנו חוגגים את חג החנוכה, אנחנו חוגגים את חג הפורים, בשלושת החגים האלה אנחנו מציינים יציאה מעבדות לחירות. מה שקרה, אנחנו לא מציינים ולא מדברים על אותם ילדים שהמצרים הטביעו בנילוס, אנחנו לא מדברים על אותם חשמונאים שחירפו את נפשם, כלומר, את ההרוגים. אנחנו מדברים יותר על העובדה שקם לו העם היהודי בזכות אותם לוחמים, וקם על רגליו, והיום בכל העולם כמובן, ובמיוחד במדינת ישראל.

מה שהייתי מציע, והוגשה הצעת חוק על-ידי קבוצת חברי כנסת בראשות יואב בן צור, לציין את היום הזה גם בתאריך העברי שלו. יש כמה מוטיבים איך אנחנו מציינים יום כזה. לעם היהודי יש דרכים משלו איך מציינים גבורה, איך מציינים יום. התחלתי להגיד שבפסח, חנוכה ובפורים ניצלו פחות יהודים מאשר במלחמת העולם השנייה. העם היהודי היה 18 מיליון לפני מלחמת העולם השנייה, אחרי מלחמת העולם השנייה נשארו 12 מיליון. ממצרים לא יצאו 12 מיליון, בחג פורים לא היינו יותר ממיליון נפש, אני חושב שבחנוכה עוד פחות ממיליון נפש. נס ההצלה של העם היהודי, מישהו שכח פה להודות לקדוש ברוך הוא, כמובן, ולאותם לוחמים יהודים, 1.5 מיליון אנשים נהרגו במלחמה הזאת, יהודים, לא כנספים.

אברהם גרינזייד:

נלחמו, נלחמו.

היו"ר יעקב מרגי:

נלחמו, נלחמו.

עינבל קויתי בן דב:

נלחמו.

משה פרידמן:

נלחמו ונהרגו, לצערנו.

היו"ר יעקב מרגי:

חלקם.

קריאות:

משה פרידמן:

נהרגו כרבע מיליון יהודים. התחלנו לפני ארבע שנים, קיבלנו על זה הסכמה רחבה מאוד מכל גווני הקשת, בראשם 50 מרבני אירופה, והרבנים הראשיים לישראל, הוטרנים כולם שיתפו אתנו פעולה, והתחלנו דווקא את החגיגה בכנסת ובכותל המערבי. בכנסת הכנסנו ספר תורה בשנת ה-70 שנה לזכר אותם 250,000 לוחמים שנהרגו במלחמת העולם השנייה, בכותל הכנסנו ספר תורה לזכות אותם לוחמים. ובשנה הזאת, לפני קצת יותר מחודש, בכ"ו באייר עשינו יותר מ-30 אירועים ברחבי העולם שבהם אמרו כמובן פרקי תהלים של הודיה, אבל גם אמרו את תפילת "אל מלא רחמים" לזכרם של אותם לוחמים שנספו בשואה.

היו"ר יעקב מרגי:

תודה.

משה פרידמן:

מה שאני מציע זה שנחלק את החוק לכמה מוטיבים, לכמה דרכים להנצחה. יש את הדרך שהעולם כבר נוהג למעלה מ-70 שנה של המצעדים, יש את טקס האזכרה ממלכתי שעושים ב"יד ושם". מה שאני מציע זה, מה שבעצם חבר הכנסת יואב בן צור שכרגע נמצא בוועדת החוץ והביטחון ונבצר ממנו להגיע, מה שהוא מציע זה שנעשה טקס אזכרה ממלכתי ברחבת הכותל, ושם נזכור את אותם לוחמים, את אותם 1.5 מיליון יהודים שלחמו, ואת אותם רבע מיליון יהודים שנספו בשואה. לעשות טקס אזכרה ממלכתי בכותל.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

היו"ר יעקב מרגי:

זו הצעה.

משה פרידמן:

הצעה שאומרת גם לעשות מושב מיוחד בכנסת.

היו"ר יעקב מרגי:

יש את זה בכנסת.

משה פרידמן:

זה יוצא מאוד מתאים מכיוון שהכנסת נמצאת בפגרה בתאריך הלועזי. הרי אנחנו מדברים על המהות, אנחנו מדברים על הרעיון.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

הנקודה ברורה.

משה פרידמן:

אם יציינו משהו בתאריך העברי ומשהו בתאריך הלועזי, מצאנו שאנחנו יכולים לעשות דבק, להרחיב לעוד אוכלוסיות שיוכלו לציין את היום.

היו"ר יעקב מרגי:

תודה. גברתי, בבקשה. "יד ושם", איך אפשר לדלג עליכם?

עינבל קויתי בן דב:

איך אפשר? קודם כול, אני חייבת לציין שמ-1996 מתקיים טקס ממלכתי ב"יד ושם" במעמד יושב-ראש הכנסת או מי מטעמו. השנה חברת הכנסת טלי פלוסקוב ייצגה את יושב-ראש הכנסת, וכמובן, במעמד שרת הקליטה. הטקס הזה בשיתוף ארגוני הווטרנים, ארגון הפרטיזנים, הבריגדה, הלוחמים שלחמו, והארגונים שמייצגים את הלוחמים שלחמו במלחמת העולם השנייה.

אני חייבת להגיד ש"יד ושם" תומך בחוק הזה, אנחנו חושבים שהחוק הזה נחוץ, הוא חשוב. אני לא בטוחה לגבי שינוי חוק "יד ושם". אני חושבת ששינוי חוק "יד ושם" הוא בעייתי. אנחנו לגמרי תומכים בחוק. ואני אגיד מעבר לזה, אנחנו גם חושבים שהטקס באופן טבעי צריך להתקיים בלטרון, ואני קוראת כאן לוועדה לדאוג באמת להשלמת החקיקה כדי שהמוזיאון בלטרון יקום.

אני רוצה להגיד עוד דבר. נדמה לי שמנוף לדבר הזה יכול להיות - - -

היו"ר יעקב מרגי:

אני לא חושב שחייבים לשנות את חוק "יד ושם".

טלי פלוסקוב (כולנו):

לא חייב. היא אומרת שלהפך, שלא צריך לגעת. להפך, לא לשנות.

קריאות:

עינבל קויתי בן דב:

אני מציעה לא לגעת בחוק "יד ושם". כולנו עדים לניסיונות שונים להתערב בחוק, ואני מציעה להגן על החוק ולא להתערב.

היו"ר יעקב מרגי:

זה לא סותר.

עינבל קויתי בן דב:

זה קודם כול.

קריאות:

היו"ר יעקב מרגי:

מירב, נשמע התייחסות בסוף.

מירב ישראלי:

בסדר.

עינבל קויתי בן דב:

אני רוצה להזכיר לכולנו שיום הזיכרון לשואה הוא יום הזיכרון לשואה ולגבורה. אנחנו מדברים כאן על יום הניצחון על גרמניה הנאצית, שכמו שאמר חבר הכנסת פורר, לא מתייחס לכל ההיבטים הגדולים של הגבורה, אלא מתייחס ללוחמים היהודים שלחמו בצבאות בעלות הברית, לזה החוק מתייחס.

מירב ישראלי:

איזה חוק?

עודד פורר (ישראל ביתנו):

הזה.

היו"ר יעקב מרגי:

הזה.

עינבל קויתי בן דב:

החוק הזה.

מירב ישראלי:

הוא כללי. למה?

עודד פורר (ישראל ביתנו):

הוא כללי, אבל הוא לא מתייחס לגבורה. אני לא מתייחס פה עכשיו לגבורה יהודית שהייתה, והייתה, גם בקרב אפילו הנספים בתוך מחנות ההשמדה.

עינבל קויתי בן דב:

נכון. נושא הגבורה הוא נושא רחב מאוד.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

אנחנו לא נכנסים פה עכשיו למרד בטרבלינקה.

טלי פלוסקוב (כולנו):

נכון.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

זה עניין ליום השואה והגבורה.

משה פרידמן:

זה מופיע. יום השואה והגבורה, זו בדיוק הגבורה פה.

מירב ישראלי:

זה בדיוק זה.

עינבל קויתי בן דב:

לכן אני אומרת, אנחנו לא רוצים לשנות את יום השואה והגבורה או את חוק השואה והגבורה. אנחנו לא רוצים לשנות, לא לגעת בזה.

מירב ישראלי:

זה תיקון עקיף שנעשה לחוק "יד ושם" כי לא היה איפה להכניס את זה בזמנו, זה לא קשור ליום השואה, זה קשור ישירות לחוק הזה.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

בסדר, זו כבר שאלה משפטית אם להוציא את זה מפה או לא להוציא את זה מפה.

מירב ישראלי:

בסדר.

היו"ר יעקב מרגי:

אני לא חושב שצריך להוציא, זה יכול להיות ביחד.

עינבל קויתי בן דב:

אבל אנחנו לא רוצים לשנות את ההגדרה של יום השואה והגבורה.

טלי פלוסקוב (כולנו):

נכון, מה מפריע אחד לשני?

היו"ר יעקב מרגי:

ברור.

מירב ישראלי:

שזה בדיוק אותו דבר, זה אותו יום.

עינבל קויתי בן דב:

גם עם הקמת המוזיאון בלטרון, אני רוצה להגיד עוד דבר אחר.

מירב ישראלי:

זה קובע ציון יום, וזה קובע ציון יום, אי-אפשר להשאיר בחקיקה כפל הוראה. אי-אפשר. אתם רוצים לתקן פה ולהשאיר פה את התהלוכה, נשאיר פה את התהלוכה.

עינבל קויתי בן דב:

בסדר. אני רק אומרת שאנחנו לא רוצים לגעת בחקיקה.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

הבנתי. את לא רוצה לתקן את חוק "יד ושם", זה הפחד שלך.

מירב ישראלי:

אבל לא תהיה לנו ברירה.

עינבל קויתי בן דב:

נכון. ולא לשנות את יום השואה והגבורה, לא להוציא את הגבורה.

קריאות:

קריאה:

לא, לא ישונה, לא.

מירב ישראלי:

רק סעיף 2(א).

עודד פורר (ישראל ביתנו):

רק את סעיף 2(א) מעתיקים משם לפה.

מירב ישראלי:

בדיוק. חייבים לעשות התאמה.

עינבל קויתי בן דב:

שנה הבאה, במלאת 70 למדינת ישראל, נדמה לי שראוי הוא שיום הניצחון על גרמניה הנאצית לא יצוין ב"יד ושם" בטקס הממלכתי, אלא שבשנת ה-70 הטקס יתקיים בלטרון, דווקא לאור העובדה שזה 70 שנה למדינת ישראל.

היו"ר יעקב מרגי:

אתם תומכים בזה.

עינבל קויתי בן דב:

אנחנו תומכים מאוד בדבר הזה. אנחנו חושבים שמוטב לטקס להתקיים באופן שגרתי במוזיאון לטרון.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

אגב, כשהיו טקסים, אדוני, גדולים, נניח ב-70 שנה לסיום מלחמת העולם השנייה או 60 שנה או 65 שנה, הטקס היה בלטרון.

עינבל קויתי בן דב:

נכון.

טלי פלוסקוב (כולנו):

נכון.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

עשו בלטרון טקס ממלכתי גדול במעמד ראש הממשלה.

היו"ר יעקב מרגי:

תודה, רבותי, אנחנו מתקדמים.

עינבל קויתי בן דב:

רק עוד דבר אחד. אנחנו גם בעד העברת האחריות למשרד החינוך, כי בלי תלמידים וגם חיילים שייקחו חלק בעניין – ראינו מה קרה השנה בטקס, הזמן לא עומד מלכת, הוטרנים באים פחות ופחות מטעמי גיל ובריאות.

היו"ר יעקב מרגי:

תודה. מר יאיר צבן, בבקשה.

יאיר צבן:

ראשית, תודה לך, אדוני היושב-ראש, ולמזכירת הוועדה, שאחרי 21 שנה טרחתם להזמין אותי בנושא הזה.

יהודית גידלי:

לא דנו בחוק הזה קודם.

היו"ר יעקב מרגי:

הוא משבח.

יאיר צבן:

זה בסדר. אני משבח את הזיכרון שלכם.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

הוא משבח את זה שזכרת להזמין אותו, זה לא טריוויאלי.

יאיר צבן:

בגילאים האלה כבר הזיכרון, כוחו תש. אני רוצה לומר משהו אישי. פעם ראשונה שהשתתפתי בחגיגות לציון יום הניצחון, אני לא זוכר אם זה היה ב-1951 או ב-1952, מאז אחרי הרבה שנים הייתי בין אלה שנאבקו על כך שמדינת ישראל תאמץ את יום הניצחון. לא הצלחנו, עד שבא גל העלייה הגדול מברית המועצות. ואני רוצה להזכיר למי שעוד היה אז ובפעילות, במלאת 50 שנה לניצחון, ב-9 במאי 1995 נערך בפארק הירקון אירוע ענק בהשתתפות 12,000 וטרנים, אז היו, שבאו מקריית-שמונה עד מצפה רמון.

טלי פלוסקוב (כולנו):

היום כבר אין מספר כזה.

יאיר צבן:

זה היה אירוע בהשתתפות ראש הממשלה יצחק רבין, זיכרונו לברכה, הרמטכ"ל רב אלוף אמנון שחק, על הבמה – זה היה אירוע מרשים מאוד – ניצבו ארבעה זוכי אות לנין של ברית המועצות, אות הגבורה, ולפניהם צעד מצעד דגלים של כל יחידות צה"ל שהצדיעו לגבורת הלוחמים.

ושנה לאחר מכן הממשלה קיבלה החלטה שבה נאמר ככה – וזה רק מראה מה חשיבות החוק הזה, כי החלטות ממשלה לא מחזיקות תוקף הרבה פעמים זמן רב – הממשלה דיברה על כך שתהיה עצרת ממלכתית שנתית ב"יד ושם"; אחת לחמש שנים עצרת גדולה; אחת לעשר שנים יהיה אירוע המוני בשטח פתוח שיוכל להקיף רבבות משתתפים; הנצחת כל הלוחמים היהודים בצבאות השונים בנטיעת יער ובהקמת אנדרטה; ופעילות מיוחדת במערכת החינוך ובצה"ל; המרצת הרשויות המקומיות לקרוא רחובות וכיכרות בערים על שמם של הלוחמים. ואכן, מ-1997 זה התחיל להתקיים.

ההחלטה הזאת בעיני היא החלטה שבהחלט מבורכת, היא במקום. אני חושב שמה שראוי להוסיף לה – אני לא יודע באיזה צורה ליצור את הזיקה או בחקיקה נפרדת, לפי דעתי מה שחל על מערכת החינוך צריך לחול על צה"ל ועל כל כוחות הביטחון, דפוס קבוע של פעילות חינוכית בזה.

אני מציע, אדוני היושב-ראש, שיהיה סעיף שמעודד קריאה, פרסומים ולימוד לא רק בתוכנית הלימודים, כאן זה די מעורפל הדבר הזה. ואני רוצה לתמוך מאוד בפעולה של החברים, של חיים ארז וצבי קן-תור, להקמת המוזיאון של הלוחם היהודי. אני חושב שזה – לא רוצה להשתמש במילים קשות, אני לא בטוח שיש לי מספיק מילים קשות לומר מה קורה עם דבר כזה שנסחב כל כך הרבה שנים, ופשוט המוח - -

עודד פורר (ישראל ביתנו):

שערורייה, זו מילה אחת, ולא צריך - - -

יאיר צבן:

כתבתי שערורייה, אבל הרגשתי שזו מילה חלשה.

היו"ר יעקב מרגי:

מעט.

יאיר צבן:

המוח לא תופס. זה בומרנג, אנחנו יורים לעצמנו ברגליים בלי סוף בדברים כל כך בסיסיים.

היו"ר יעקב מרגי:

אתה יודע, יאיר, אני צעיר ממך קצת, לא הרבה. בשנתיים האחרונות שאני מכהן כיו"ר ועדה – אני יכול לומר כרגע שיש לי תחושה ששנת ה-70 למדינת ישראל היא שנה מכוננת, מתעוררים לדברים שהיו צריכים כבר עם קום המדינה לעשות אותם. יש משהו בשנה הזו, אני חושב.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

נכון, 70 זה מספר חזק.

היו"ר יעקב מרגי:

יש משהו, אני אומר לך.

משה פרידמן:

בן 70 לגבורות.

יהודית גידלי:

לא. גבורות, 80.

יאיר צבן:

המורשת היהודית - - - 77 זה מספר עוד יותר חזק.

היו"ר יעקב מרגי:

כאילו עכשיו מקימים את - - -

קריאות:

- - -

היו"ר יעקב מרגי:

חשבתי שבבאזל הוא ייסד, אבל אנחנו מרגישים שהשנה אנחנו מתקנים כאלה דברים שהיינו צריכים כבר לעשות אותם.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

70 שנה גלות בית ראשון, 70 שנה שלטון הקומוניסטים - - -

היו"ר יעקב מרגי:

מחזוריות.

יאיר צבן:

אני רוצה להביע תמיכה מכל הלב בדברים של אברהם גרינזייד, ובמיוחד באקורד הסיום של הדברים שלו שמדברים עוד אל לבי. אני רוצה לומר לך, אברהם, כשנכנסתי לתפקיד שלי כשר קליטה כינסתי כאן לא רחוק ברחבה שלפני מלון "רמדה" כנס של 300 עובדי משרד הקליטה מכל הארץ, וביקשתי מהעובדים שלי שיכינו פלקט גדול מאוד שיהיו כתובות עליו שלוש מילים: קוד הקליטה שווה כבוד. וכשדיברתי אמרתי: בית שלא נותנים בזמן זה לא טוב - אפשר לתקן את זה, פרנסה שלא נותנים בזמן זה לא טוב - אפשר לתקן את זה, פגיעה בכבוד של אדם, במיוחד של עולה חדש, במיוחד שבמיוחד של עולה חדש שהיה לו חלק בלחימה, זה דבר שקשה מאוד לתקן.

היו"ר יעקב מרגי:

תודה. אני רוצה לקדם בברכה את כיתת תקשורת בבית-ספר "הרטמן" ירושלים כיתה ז', הם מסיירים בכנסת. אתם נמצאים בוועדת החינוך בדיון על הצעת חוק ציון יום 9 במאי כיום הניצחון על גרמניה הנאצית. כבוד הוא לנו.

חברי המציע, שמענו כאן קולות מקולות שונים.

חיים ארז:

אפשר עוד שני משפטים חשובים?

היו"ר יעקב מרגי:

רק שנייה. הכול חשוב, אבל מה לעשות, אני מקבל משכורת, תוספת קטנה מעל כל חבר כנסת כיו"ר ועדה כדי להתמודד.

חיים ארז:

אני מצדיע ליו"ר הוועדה.

היו"ר יעקב מרגי:

מייד אני אתן לך. בבקשה, אדוני.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

מכל מה שנאמר כאן וגם כדי להביא את הסיכומים שהיו לי לפני ועדת השרים בזמנו, ראשית, אני מקבל את ההערה לגבי הציון של הלוחם היהודי, ונניח בסעיף - - -

היו"ר יעקב מרגי:

איפה תשים את זה?

עודד פורר (ישראל ביתנו):

בסעיף 3(א) כתוב: "בדגש על לימוד האירוע וגבורתם" הייתי כותב: של הלוחמים היהודים מקרב בעלות הברית.

היו"ר יעקב מרגי:

השאלה אם תכתוב היהודים, אתה מצטמצם.

מירב ישראלי:

אבל אז זה יהיה רק יהודים, אתה רוצה גם וגם? היום זה כללי.

היו"ר יעקב מרגי:

אתה מצטמצם. צריך למצוא ניסוח בדגש.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

אולי: של הלוחמים ובדגש על הלוחמים היהודים מקרב בעלות הברית. זה נראה לי.

היו"ר יעקב מרגי:

כן, כי אם תכתוב רק הלוחמים היהודים, אז אתה מצמצם את זה ללוחמים היהודים.

יאיר צבן:

נכון.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

אני כן חושב שבסעיף 2(א) צריך להוסיף סעיף (ב): מוסדות שיבקשו לציין את יום הניצחון בכ"ו באייר יוכלו לעשות כן, מוסדות רשמיים.

מירב ישראלי:

השאלה מה זה מוסדות.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

הכוונה למוסדות חינוך. תראי, בעיקר מוסדות חינוך.

היו"ר יעקב מרגי:

מוסדות חינוך.

מירב ישראלי:

רק חינוך?

היו"ר יעקב מרגי:

מוסדות חינוך שימצאו לנכון.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

תראי, אני לא יודע. אני שואל אותך, תבוא עכשיו עירייה כמו אלעד או כמו בית"ר עילית, ותגיד:
אני מבקשת לציין את זה בכ"ו באייר.

היו"ר יעקב מרגי:

לא צריך למנוע מהם כי חבל.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

סליחה, אברהם.

היו"ר יעקב מרגי:

רק מוסדות חינוך. אני אתן לכם להתייחס.

אברהם גרינוזיד:

אני יושב בשקט.

היו"ר יעקב מרגי:

אתה תלמיד מצוין.

משה פרידמן:

אפשר לא לסייג? לא צריך לסייג את זה. מדי שנה יקוים יום לציון ניצחון שחרור והצלת העם
היהודי מגרמניה הנאצית בתאריך ה-9 במאי ו/או בכ"ו באייר. מאוד פשוט.

היו"ר יעקב מרגי:

תמצאו את הניסוח.

מירב ישראלי:

אנחנו נמצא.

יהודית גידלי:

ומה אם זה שבת?

היו"ר יעקב מרגי:

לפני הכנה לקריאה ראשונה היא תנסח לנו את זה בצורה יותר טובה.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

אני סומך על היועצת המשפטית. בחוק יום העלייה, אגב, עשינו גם כן סוג של עניין כזה, כי ביקש
חבר הכנסת מיקי זוהר לציין ב-י' בניסן את יום העלייה. יש שם בחוק הזה, תשימי לב.

היו"ר יעקב מרגי:

אז מצאו שם ניסוח?

עודד פורר (ישראל ביתנו):

מצאו שם איזשהו פתרון.

מירב ישראלי:

אני אפתח את זה, אני רוצה שתראו לי את זה.

יהודית גידלי:

צריך להתייחס אם זה שבת או יום שישי.

היו"ר יעקב מרגי:

אותו דבר, אותה התייחסות.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

זה מופיע פה. דבר נוסף לגבי דרכי הקיום, הייתי מוסיף באמת את מה שאמרת לגבי מחנות צה"ל. סעיף שיש לכם.

מירב ישראלי:

דרך אגב, בחוק של הרצל וז'בוטינסקי יש לנו אמירה כללית של "במחנות צה"ל ובבתי-הספר יוקדש זמן ללימוד פועלו וחזונו", אז אפשר - - -

עודד פורר (ישראל ביתנו):

אין לי שום בעיה. ככל שזה מקובל גם על משרד החינוך אז אין לי בעיה.

מירב ישראלי:

זה מקובל על משרד החינוך? אני מפנה אתכם לחוק הרצל ולחוק ז'בוטינסקי.

הדס אגמון:

ורק נרצה לבדוק בתוך הממשלה לקראת השנייה והשלישית מי השר הנכון.

היו"ר יעקב מרגי:

אמרנו בהתחלה.

הדס אגמון:

רגע. אם זה נכון באמת שהשר הממונה יהיה שר החינוך, כי יש פה הוראות גם כלפי הרשויות המקומיות והוראות כלפי הממשלה.

מירב ישראלי:

הכנסת והממשלה.

הדס אגמון:

והכנסת.

היו"ר יעקב מרגי:

כשאנחנו אומרים שר החינוך - - -

עודד פורר (ישראל ביתנו):

תכף נגיע לרשויות המקומית.

היו"ר יעקב מרגי:

זה לא סותר. אני רוצה להתייחס. כשר החינוך הוא אחראי, כל משימת החינוך בסוף זה באמצעות הרשויות המקומיות, אלא אם כן - - -

עודד פורר (ישראל ביתנו):

אני מסכים אתך, זה שר החינוך. אני אגיד לכם משהו לגבי המצעדים ברשויות המקומיות, גם על זה הייתה לי פשוט שיחה עם שר הפנים. במובן הזה יהיה לנו קשה, והוא צודק, לכפות על רשות מקומית שאין בה מי שיקיים את המצעד, גם היום לא כל הרשויות המקומיות מקיימות את המצעדים. לכן, אני חושב שדווקא המצעד המרכזי בירושלים הוא נושא שצריך להיות בחקיקה.

מירב ישראל:

אז אפשר להוריד את (ה).

עודד פורר (ישראל ביתנו):

אני גם רוצה לשמוע את עמדת הוטרנים בנושא הזה.

מירב ישראל:

את זה באמת יהיה קשה לאכוף.

צבי קן-תור:

אבל המילה הזאת מצעד, אתם מסבכים את עצמכם, כי עוד שנתיים כבר לא יהיה מצעד.

חיים ארז:

בדיוק, לא יהיה מצעד.

היו"ר יעקב מרגי:

אז אתה מסכים להוריד את (ה)?

צבי קן-תור:

תוריד את (ה).

קריאות:

- - -

מירב ישראל:

לא, אבל יהיה מצעד בירושלים.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

מצעד בירושלים יהיה.

מירב ישראלי:

תהיה תהלוכה כללית.

ולדימיר שקלאר:

זה לא נכון. מצעד יהיה גם בעוד שנתיים, בעוד חמש שנים, בעוד 20 שנה.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

מצעד בירושלים יהיה.

היו"ר יעקב מרגי:

תודה.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

מצעד מרכזי יהיה.

היו"ר יעקב מרגי:

המרכזי יהיה. ברשויות המקומיות - - -

עודד פורר (ישראל ביתנו):

תראו, ברשות מקומית שיש בה ציבור שרוצה לצעוד - - -

היו"ר יעקב מרגי:

שיצעד.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

הם גם מציינים, הם מאפשרים.

מירב ישראלי:

מצעד מרכזי. לא צריך את זה בחוק.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

אברהם, מה אתה רוצה להגיד?

אברהם גרינזייד:

א', אני רוצה להודות, תודותינו לכבוד השר מר יאיר צבן. אני זוכר את הטקס, זו הייתה התחלה מצוינת, היינו 12,000 איש. אבל היום אנחנו קצת יותר מבוגרים מהזמן ההוא ולא יכולים לשבת על הדשא כמו שישבנו פעם.

יהודית גידלי:

אז שיהיו כיסאות.

אברהם גרינזייד:

ב', אני אספר לכם דבר אחד, חברי הוועדה, תשמעו.

יאיר צבן :

הם לא ישבו על הדשא.

אברהם גרינוייד :

ביום אחד ב-9 במאי השנה ב-11:00 מצעד בירושלים ; ב-14:00 פגישה עם ראש הממשלה - -

עודד פורר (ישראל ביתנו) :

טקס בלשכת השרה.

אברהם גרינוייד :

- - ב-16:00 טקס בלטרון ; ב-18:00 ועדת מליאה של הכנסת לכבוד יום הניצחון - -

עינבל קויתי בן דב :

טקס ב"יד ושם".

עודד פורר (ישראל ביתנו) :

הם לא עומדים בזה.

אברהם גרינוייד :

- - ב"יד ושם" ; ב-20:00 הקונגרס של צעירי הנוער העובד והלומד.

היו"ר יעקב מרגי :

אמרת שאתה בן 29.

אברהם גרינוייד :

אני מספר לכם שימינה לא יודעת מה שעושה שמאלה. ואנחנו בגיל הזה צעיר, נחמד, חמוד, ממקום למקום עם המקל, והוא : חיים, תדבר.

היו"ר יעקב מרגי :

תודה. אתה צודק מאה אחוז.

משה פרידמן :

לכן יש גם את התאריך העברי. צריך לפצל את זה.

אברהם גרינוייד :

אני לא נגד כל מיני, לא חגים, זיכרון. אני מהיום הראשון גאה שכאן בכנסת הכנסתי אות שלי בספר תורה. אם אבא שלי היה רואה משהו. אבל אני לא רוצה שהכול יהיה ביחד.

היו"ר יעקב מרגי :

לא מעורבב.

יאיר צבן :

בדיוק.

אברהם גרינוייד :

אני יהודי אמיתי, אני אומר את זה בקול רם, אני לא מתבייש, אני גאה בזה, אבל לכל דבר יש את המקום שלו. עוד פעם, מדברים על האסון, אנחנו, המשפחה שלנו איבדה במלחמה 134 איש. ומה אני אספר? שאבא שלי נפל, הגיס שלי נפל, בן-דוד שלי נפל במלחמה. עכשיו הרגו. אשתי ניצולת שואה. אני לא איזה בן-אדם מהצד שמסתכל על הדברים האלה, אני מתוך זה. זאת אומרת, אני מודה לכם שאתם היום, היה דיווח, כל אחד אמר שדמוקרטי, כך קוראים לזה.

עודד פורר (ישראל ביתנו) :

נכון.

אברהם גרינוייד :

נדמה לי, כך קוראים לזה. אני מודה לעודד שהקים את הצעת החוק.

היו"ר יעקב מרגי :

כל עוד זה ככה, כך קוראים לזה.

אברהם גרינוייד :

ואני מקווה שיקבלו את החוק.

עודד פורר (ישראל ביתנו) :

תודה.

היו"ר יעקב מרגי :

תודה. רגע, בחווייה אישית הזכרתם את 1995, אני הייתי ראש מועצה דתית באר-שבע. אתה זוכר שהיה לנו עניין בקבורה אזרחית. אבל היה יהודי, אני לא יודע אם הוא חי, אריכות ימים נאחל לו, דוד סורק. הוא מגיע אלי, הוא קלט את הוטרנים, אמר לי: יעקב, אני צריך כמה אוטובוסים לירושלים. אני שואל אותו: בשביל מה? יש איזה טקס בירושלים. אבל מה זה קשור למועצה הדתית? אמרתי לו: דוד, אתה יודע, בפסח אני עוזר, אבל זה – ואני שמח שלא עבדתי לפי הפרוטוקול. ועכשיו אני סוגר לי מעגל כזה.

יאיר צבן :

איש יקר היה.

עודד פורר (ישראל ביתנו) :

זה הטקס.

היו"ר יעקב מרגי :

ארז, בבקשה.

עודד פורר (ישראל ביתנו) :

רגע, עוד לא סיימתי את ההערות שאני חושב שצריך להטמיע. בסעיף (ד), אני מקבל את זה, אני חושב שהטקס הממלכתי צריך להתקיים בלטרון. יהיה מוזיאון, ימצאו את הפתרונות בעניין הזה.

היו"ר יעקב מרגי :

אני שמח שכיוונתי לדעת גדולים.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

ואת זה כן הייתי משאיר באחריות משרד העלייה והקליטה.

מירב ישראלי:

את מה?

עודד פורר (ישראל ביתנו):

את הטקס. כי הוא כבר גם ככה מתכלל אותו ועושה אותו כבר שנים. לא הייתי מתחיל להעביר את זה עכשיו למשרד אחר, זו דעתי. אם יש למישהו - - -

צבי קן-תור:

הטקס הממלכתי זה משרד ראש הממשלה.

קריאות:

- - -

עודד פורר (ישראל ביתנו):

אמרתי את עמדתי.

היו"ר יעקב מרגי:

אני לא חוזר עוד פעם. אחרי זה יהיו התייחסויות.

מיכל חורין:

חבר הכנסת פורר הביע הסכמה - - -

היו"ר יעקב מרגי:

רגע, גברתי. אני מבקש, בלי קריאות ביניים.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

אני לא נלחם על זה.

היו"ר יעקב מרגי:

התייחסויות כלליות. אתה תאמר, אנחנו - - -

מירב ישראלי:

בגבעת התחמושת השארנו את זה פתוח למי שהוסמך לכך, כי היום זה במשרד החינוך.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

מי שהממשלה הסמיכה לכך.

היו"ר יעקב מרגי:

זהו, לא ניכנס לזה.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

הסעיף היחידי שלא התייחסנו אליו, ומשרד החינוך לא התייחס לכך, זה הנושא של חדרי הנצחה ברשויות המקומיות. תראו, צריך להבין, חלק מחדרי הנצחה הם באמת לא ראויים להיות מוזיאון או משהו כזה, ויש חדרי הנצחה מאוד מפוארים ויפים. צריך לבנות פה בחקיקה איזשהו מנגנון בהסכמה עם משרד החינוך ועם משרד הקליטה, כולל העברת התקציב הקיים היום בנושא הזה ממשרד הקליטה למשרד החינוך, כדי שהסיפור הזה לא יתחיל - - -

היו"ר יעקב מרגי:

נועה, נרגעת? העברה.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

אולי דרך "יד ושם"?

היו"ר יעקב מרגי:

לא באת כי משעמם לך. הנה, אנחנו נעשה העברה, יש הסכמה. זה היה בהומור.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

אלו ההערות שלי.

עינבל קויתני בן דב:

"יד ושם" לא יוכל - - - חדרי הנצחה ברשויות המקומיות.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

ולגבי הבקשה שלכם, אני חושב שזה צריך להיות בחוק נפרד, כמו שאמר היושב-ראש.

היו"ר יעקב מרגי:

שישמעו אותך. אף אחד לא שמע אותך, לא הפרוטוקול, לא אני, ולא היועצת המשפטית. אחר כך. מר ארז, בבקשה.

חיים ארז:

קודם כול, ההצעה ששמענו מכיוון "יד ושם" שצריך - - -

היו"ר יעקב מרגי:

אתם יודעים מה זה הצלצול? שנגמר לי הלוקסוס הזה להתחיל להיות נדיב ברשות דיבור.

חיים ארז:

יש כפתור בטח.

היו"ר יעקב מרגי:

אי-אפשר לנתק את זה. זאת אומרת שאתה צריך להיות תכליתי, חצי דקה להערה שלך.

חיים ארז:

א', ההצעה של "יד ושם" לקיים במסגרת 70 שנה לציון הקמת המדינה, לקיים עצרת רצינית בתחום הזה בלטרון, זאת הצעה אחת. דבר נוסף, נפגשנו עם שר החינוך לפני כמה חודשים, והוא מאוד התרשם מהסיפור הזה. אני בטוח שהוא ישמח לקבל את - - -

היו"ר יעקב מרגי:

אתה יודע, אם השרים היו מתקצבים וכותבים בחוק את כל מה שהם מתרשמים.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

גם השמחה עוברת להם הרבה פעמים אחרי הפגישה. היא עוברת מהר, השמחה.

היו"ר יעקב מרגי:

זה נקרא שמחת פרוזדור.

חיים ארז:

כיוון שאני מכבד שרים ופוליטיקאים אני לא מעיר על זה. נקודה נוספת, אני חושב שלציון בחוק את פיצול התאריכים זו טעות.

היו"ר יעקב מרגי:

אנחנו לא מפצלים.

מירב ישראלי:

יש לי הצעה לזה. תכף אגיד מה אני מציעה.

יאיר צבן:

כן מפצלים.

היו"ר יעקב מרגי:

הוא אומר את דעתו.

מירב ישראלי:

אני אציע. יש לי הצעה לזה, אולי היא תהיה מקובלת.

קריאות:

היו"ר יעקב מרגי:

שש, רבותי.

חיים ארז:

אני אומר שזאת טעות. יש יום אחד, מי שרוצה לעשות מה שהוא רוצה פרטי, שיעשה.

היו"ר יעקב מרגי:

שיעשה.

חיים ארז:

אני חושב שזאת טעות לעשות את זה.

היו"ר יעקב מרגי:

שמענו. תודה.

חיים ארז:

דבר נוסף. חדרי ההנצחה ברשויות, חלק מהם כבר עברו אלינו. זאת אומרת, אין מי שיטפל בהם, תזכרו.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

מה זאת אומרת?

חיים ארז:

אותם אנשים שמטפלים בהם עכשיו אינם. יש לנו כבר – במוזיאון הכנו, דרך אגב מקומות וחדרים כדי לקלוט - - -

עודד פורר (ישראל ביתנו):

נקבל את הפתרון הזה.

יאיר צבן:

זה לא נכון.

היו"ר יעקב מרגי:

רגע, לא. אתה תקבל, סליחה, מה זה? רק תזדרז, מר ארז, אני חייב לסיים.

חיים ארז:

עוד מילה אחת. בהצעה הראשונית כשדיברנו על מוזיאון הלוחם היהודי, הצענו שזה יקום ב"יד ושם", זה לא קם שם בגלל גודל המשימה. כשישבנו אמרנו: רבותי, זה גדול מדי שני הנושאים ביחד.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

נכון, נושאים נפרדים.

חיים ארז:

ב"יד ושם" פרטנרית שלנו בתחום הזה גם בשיתוף פעולה, גם - - -

היו"ר יעקב מרגי:

נאמר שיש הסכמה, אז למה לא. משרד המשפטים, משרד החינוך, בבקשה, בקצרה.

מיכל חורין:

לגבי סעיף 4, התקציב השנתי, בין הסיכומים שלפני ועדת שרים היה שלא יוטל תקציב נוסף על משרד החינוך.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

אמרתי את זה גם.

היו"ר יעקב מרגי:

אמרנו.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

התקציב יועבר ממשרד הקליטה למשרד החינוך.

היו"ר יעקב מרגי:

מה שיש היום בקליטה לסוגיה הזו יעבור.

מיכל חורין:

אז בינתיים יש מקום אולי למחוק את הסעיף הזה.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

לא. זה הסעיף שביקשתי, וגם היועצת המשפטית תראה איך היא פותרת אותו, גם מי אחראי על זה. גם מתוך מה שעלה פה אני חושב שמי שצריך להיות אחראי על זה בסוף זה בכלל מוזיאון הלוחם היהודי אולי. הוא צריך להיות אחראי על חדרי ההנצחה ולא משרד החינוך.

מירב ישראלי:

אבל השאלה מי מממן את זה.

מיכל חורין:

כן, המימון.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

המימון יכול להישאר גם במשרד הקליטה בסוף. אני לא יודע, בוא נשמע גם את עמדת משרד הקליטה.

מירב ישראלי:

מה שאפשר לעשות, וזאת גם העמדה של משרד האוצר בחוקים האחרונים, שאנחנו לא מציינים מאיזה משרד זה מגיע, אנחנו אומרים שזה יהיה מתקציב המדינה.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

אבל צריכה להיות פה הסכמה של האוצר, הקליטה והחינוך, כי התחייבתי בפני משרד החינוך שלא יושתו עליהם עלויות נוספות.

מירב ישראלי:

אם אנחנו כותבים "תקציב המדינה", אנחנו כרגע לא מכריעים מאיזה משרד זה מגיע.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

לכן חשוב לשמוע את משרד הקליטה, כי אני כבר שנתיים לא שם.

היו"ר יעקב מרגי:

משרד הקליטה, התייחסות ספציפית לנושא התקציב, חדרי הנצחה.

ולדימיר שקלאר:

רק לציין שאנחנו מממנים היום, אנחנו, משרד העלייה והקליטה, יותר מ-50 חדרי הנצחה.

היו"ר יעקב מרגי:

תדייק, המדינה באמצעות משרד הקליטה.

ולדימיר שקלאר:

המדינה באמצעות משרד העלייה והקליטה, כן, מממנים יותר מ-50 חדרי הנצחה ברשויות.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

באיזה סכום בערך? מה שאתה זוכר.

ולדימיר שקלאר:

כמיליון שקל.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

זה הסיפור.

היו"ר יעקב מרגי:

אוצר, זה עובר לידיכם? ברגע שזה בהבנה, בהסכמה של העברה.

מירב ישראלי:

מה?

איר צבן:

קצר לגמרי.

היו"ר יעקב מרגי:

קצר לגמרי, כי אני ניגש לסיכומים.

איר צבן:

אדוני היושב-ראש, היות שבכל זאת שמעתי גם בדברים של חבר הכנסת פורר הסכמה להכניס באיזושהי צורה גם את התאריך של כ"ו באייר, אני רוצה להצטרף לדברים שלו ושל חיים. הפיצול הזה יהיה בעוכרי החוק ויהיו בהמשך הזמן מאבקים, כמה בתי-ספר יציינו בכ"ו באייר, וכמה ב-9 במאי.

היו"ר יעקב מרגי:

למה? נשאר את זה.

איר צבן:

אני לא חושב - - -

משה פרידמן:

למה זה מפריע? אתה מקדש את התאריך או שאתה מקדש את הנושא?

יאיר צבן:

אני מקדש את הנושא.

משה פרידמן:

הנושא, אז - - -

היו"ר יעקב מרגי:

רגע. משה, תודה.

יאיר צבן:

והתאריך קשור. התאריך מחבר אותנו.

משה פרידמן:

גם את יום העצמאות אנחנו - - -

היו"ר יעקב מרגי:

משה, אין לי זמן להתווכח על זה.

יהודית גידלי:

גם את יום העצמאות חוגגים באותו יום.

היו"ר יעקב מרגי:

ההערה נשמעה. תודה. אני מסכם.

מירב ישראלי:

אני רוצה רק להגיב.

היו"ר יעקב מרגי:

תאמרי, ואני אסכם את הדיון.

מירב ישראלי:

קודם כול, בעניין הלוחם היהודי אנחנו פשוט נשלב את זה בכל מקום שזה מתאים, במטרה, וכו'.
בסדר? מכיוון שזה גם בדגש על איפה הם היו. זה דבר אחד.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

מקובל.

מירב ישראלי:

מוצע לגבי 2, אני רוצה לאחד את 2 – אני אניח את דעתה של הגב' מ"יד ושם" – סעיף 2(א) בחוק
"יד ושם" שהיום מציין את יום הניצחון לא קשור, הוא לא בשר מבשרו של חוק "יד ושם", פשוט לא היה
מקום לשלב את זה, ולכן שילבו את זה שם.

מיכאל מלכיאלי (ש"ס):

הוא תיקון.

מירב ישראלי:

ולכן, אי-אפשר שתהיה כפילות של קביעת יום בשני חוקים, אז אני מציעה שבעצם הוא יקוים ב-9 במאי. ולגבי סעיף קטן (ב) ש"חל 9 במאי ביום שישי או שבת, יקוימו... ביום ראשון", מכיוון שזה חל בתקופה של עוד ימי ציון וזיכרון, זה מופיע ככה בחוק "יד ושם" ואולי עדיף לנסח את זה כך: יום ציון 9 לניצחון יחול ב-9 במאי, ואולם אם חל יום ציון הניצחון ביום חג, מנוחה או שבתון או ביום זיכרון או ציון ממלכתי - -

היו"ר יעקב מרגי:

להקיף את כל האפשרויות. בסדר.

מירב ישראלי:

- - או ביום שלפני, כאן זה רשאית הממשלה לקבוע - -

קריאות:

היו"ר יעקב מרגי:

שש, אל תעזרו לה, היא מקבלת משכורת.

מירב ישראלי:

- - שיום ציון הניצחון יחול סמוך ל-9 במאי. זה מקובל?

עודד פורר (ישראל ביתנו):

מקובל.

היו"ר יעקב מרגי:

מקובל.

מירב ישראלי:

אז נאחד את סעיף (ב).

עודד פורר (ישראל ביתנו):

את כל סעיף 2(א) כמו שהוא בחוק "יד ושם" את יכולה להטמיע לתוך, זה נותן מענה למצעד.

מירב ישראלי:

זה הסעיף הקטן. את התהלוכה נצטרך לשלב ב-3. לגבי דרכי קיום – ואז גם נכניס את מחנות צה"ל – האם משרד החינוך מוכן לאמץ את הנוסח שקיים בחוק הרצל וחוק ז'בוטינסקי שבמחנות צה"ל ובבתי-הספר יוקדש זמן ללימוד?

מיכל חורין:

כן.

מירב ישראלי:

זה מקובל על המציעים?

עודד פורר (ישראל ביתנו):

עלי כן, מקובל.

היו"ר יעקב מרגי:

מקובל.

מירב ישראלי:

אז אני אכניס את זה במקום זה.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

משרד הביטחון, אין לכם התנגדות. אם יש התנגדות אפשר לפנות לשר.

ולדימיר שקלאר:

מה לגבי המצעד המרכזי?

עודד פורר (ישראל ביתנו):

אפשר לפנות לשר, נראה אם הוא יתנגד.

מירב ישראלי:

זאת קריאה ראשונה, אני מזכירה, אז אם לקראת קריאה שנייה שלישית יהיו דברים אז תמיד אפשר לחזור לזה. "הכנסת תקיים ישיבה ממלכתית", אנחנו משאירים. "הממשלה תעודד קיום פעילות להנחלת מורשת", גם אנחנו משאירים.

היו"ר יעקב מרגי:

איפה את מכניסה את ההתייחסות לכ"ו באייר? באיזו צורה?

מירב ישראלי:

חשבתי שאם החוק יישאר באחריות שר החינוך, ואם זה מקובל - - -

היו"ר יעקב מרגי:

ודאי.

מירב ישראלי:

מה שאפשר לקבוע זה שבגדול זה יהיה 9 במאי, אבל שר החינוך יוכל לקבוע אולי - - -

היו"ר יעקב מרגי:

למוסדות חינוך.

מירב ישראלי:

למוסדות חינוך ספציפיים, ואז זה לא יהיה בחקיקה.

מיכל חורין:

אוקיי.

יאיר צבן:

ואז תהיה תחרות ותרומות למי שיציין בכ"ו. תרשום לך.

היו"ר יעקב מרגי:

את התרומות לא הבנתי.

מיכל חורין:

אבל היום מצוין.

יאיר צבן:

יהיו תרומות.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

אין תרומות לבתי-ספר ממלכתיים, אין דבר כזה.

קריאה:

בטח שיש.

מיכל חורין:

לא, אין תרומות לבתי-ספר. אבל זה לא רלוונטי.

היו"ר יעקב מרגי:

לא רלוונטי. החשש הוא מופרך. אני לא חושב שצריך.

מיכל חורין:

והיום יצוין בכל מקרה, שזאת המטרה.

יאיר צבן:

ותרומות לבתי-ספר ממלכתיים-דתיים?

מיכל חורין:

אין תרומות.

היו"ר יעקב מרגי:

אין תרומות לממלכתיים.

מירב ישראלי:

זה בסדר? זה מקובל? נמצא דרך לנסח את זה בסעיף של ביצוע ותקנות.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

שאלה של נציגו של חבר הכנסת המציע, האם בנוסח מופיע כ"ו באייר?

מירב ישראלי:

אם אתם רוצים נכניס את זה.

משה פרידמן:

למה לא? כן.

מירב ישראלי:

מיכל, זה מקובל שזה יהיה שר החינוך רשאי לקבוע למוסדות מסוימים שזה יהיה בכ"ו באייר?

עודד פורר (ישראל ביתנו):

מוסדות חינוך שזה רלוונטי להם שזה יהיה בכ"ו באייר.

מיכל חורין:

אני חושבת שכן. אני אחזור למשרד ואוודא, אבל אני לא רואה שום - - -

משה פרידמן:

סגן שר החינוך הצהיר בכנסת בדיון האחרון שהוא תומך ביום.

יאיר צבן:

סגן שר החינוך לא מכריע עמדה במשרד.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

השר קובע את עמדת המשרד, מה לעשות.

משה פרידמן:

אני מניח שהוא מציג גם את עמדת משרד החינוך.

קריאות:

- - -

מיכל חורין:

אני אחזור ואוודא את זה, אבל נראה לי - - -

עודד פורר (ישראל ביתנו):

ברור.

היו"ר יעקב מרגי:

אני מבקש לבדוק זאת.

מירב ישראלי:

זה הכיוון. לגבי הטקס הממלכתי, רציתי לברר פשוט מה המעמד של המקום הזה בלטרון, כי בגבעת התחמושת הנוסח שעשינו בדיוק למשהו דומה, זה שהטקס יבוצע על-ידי המשרד שהממשלה תטיל עליו, ואז זה גם יכול להשתנות לפי החלטת הממשלה. ומי שהאחזקה של הקרקע בידיה הוא יאפשר או יעמיד את הקרקע - - -

חנו ברנשטיין:

קחי את המודל של ציון 70 שנה מה-9 במאי לפני שנתיים, בדיוק אותו דבר. עמותת "יד ושם" - - -

מירב ישראלי:

אני צריכה משהו לנסח בחקיקה.

חנו ברנשטיין:

בסדר גמור, אנחנו בעלי הקרקע עד שנת 2092.

מירב ישראלי:

אני שוב שואלת, כי אני צריכה לנסח את זה באופן מדויק, מי אתם בעצם?

חנו ברנשטיין:

עמותה מוכרת ופועלות כחוק במדינת ישראל.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

זו עמותה.

מיכל חורין:

זו עמותה.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

יש לי שאלה, "יד לשריון" לא שייך למוזיאונים של משרד הביטחון.

חנו ברנשטיין:

לא.

מירב ישראלי:

בגבעת התחמושת בגלל שהקמנו תאגיד אז לא הייתה בעיה.

היו"ר יעקב מרגי:

ברור. שם הקמנו תאגיד.

עינבל קויתי בן דב:

האם אפשר להשאיר את הסעיף הזה בלי ציון איפה?

מירב ישראלי:

אפשר.

עינבל קויתי בן דב:

3(ד), פשוט להשאיר את זה פתוח עד - - -

מירב ישראלי:

אפשר לעשות את זה, אבל הם רוצים להכניס את - - -

עינבל קויתי בן דב:כי בינתיים, כפי שאנחנו מבינים את זה, הרי הטקס ימשיך להתקיים ב"יד ושם" עד שהוא יעבור
באופן - - -חנו ברנשטיין:

לא, הוא לא.

קריאות:

- - -

היו"ר יעקב מרגי:

רגע, רגע, אל תסבכו מה שפשוט, תנו רק לדבר. למה לקפוץ, תקשיבו.

מירב ישראלי:

אתם אתר הנצחה או אתר ממלכתי? יש עליהם הכרזה כאתר הנצחה או אתר ממלכתי?

חנו ברנשטיין:

אנחנו אתר הנצחה, ודאי.

מירב ישראלי:

מצוין. אז אני יכולה להשתמש בזה.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

אתר הנצחה יש לשריון או במוזיאון הלוחם היהודי.

טלי פלוסקוב (כולנו):

לא המוזיאון. זה שני דברים שונים.

חנו ברנשטיין:המוזיאון הוא חלק מאתר הנצחה. עפ"י החלטת הממשלה העמותה מקימה אותו. ועמותת "יד
לשריון" מחזיקה, מתפעלת עד אין-סוף.מירב ישראלי:

אז בעצם אתר הנצחה יועמד לרשות מי - - -

חיים ארז:

אתר הנצחה ב"יד לשריון" בלטרון.

מירב ישראלי:

אני אסתכל בהכרזה על אתר ההנצחה. יועמד לרשות מי שעורך את הטקס הממלכתי, בסדר? אז זה (ד). ב-(ה) נכניס את התהלוכה, נעביר את זה מחוק "יד ושם": תתקיים תהלוכת ניצחון ממלכתית אשר תיערך בירושלים. כאן זה השר לקליטת העלייה הממונה על ארגון התהלוכה, זה נשאר?

ולדימיר שקלאר:

כן, אנחנו בעד.

היו"ר יעקב מרגי:

תמשיכי.

משה פרידמן:

עודד פורר (ישראל ביתנו):

מה זה תכנים של שחרור והצלה? על טקס בכותל לא הסכמת, לא היה לי שום סיכום כזה. אי-אפשר לעשות שני טקסים.

היו"ר יעקב מרגי:

רבותי, אם אתם רוצים – בשקט, בחוץ.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

לא היה לי שום סיכום כזה. היה לי סיכום על התאריך העברי, זה היה הסיכום.

היו"ר יעקב מרגי:

תודה. תמשיכי. עודד, רק תעשה את זה בלחש.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

התאריך העברי יופיע.

מירב ישראלי:

כפי שאני אומרת, (ה) של הרשויות המקומיות, מצעדים ברשויות אנחנו מוחקים, כך הבנתי, ובמקומו יבוא: התהלוכה שקיימת היום בחוק "יד ושם" שארגון – זה לפי הוראות הממשלה – תהלוכת ניצחון ממלכתית שתיערך בירושלים, השר לקליטת עלייה, הממונה על ארגון תהלוכה כאמור.

היו"ר יעקב מרגי:

נשאר.

מירב ישראלי:

זה מקובל?

ולדימיר שקלאר:

מצוין.

עינבל קויתי בן דב:

זה יצא מחוק "יד ושם"?

מירב ישראלי:

נכון, רק זה. לא נוגעים בשום סעיף אחר בחוק "יד ושם". פשוט סעיף 2(א) בחוק "יד ושם" יימחק, והתוכן שלו יעבור לחוק הזה.

לגבי סעיף 4, נוריד את משרד החינוך כרגע, ואז זה יהיה: תקציב שנתי להשתתפות באחזקה ובשימור חדרי ההנצחה כאמור ייקבע בחוק התקציב השנתי, כמשמעותו בחוק יסודות התקציב. מאוחר יותר אפשר יהיה - - -

עודד פורר (ישראל ביתנו):

אין שום בעיה. אפשר יהיה - - -

היו"ר יעקב מרגי:

רבותי, אני מסביר לפי שאני מצביע על החוק. בהתאם להסכמות, אנחנו מצביעים על החוק הזה לקריאה ראשונה כרגע בוועדה. החוק לא יונח, אלא יועבר לאישור ועדת שרים כמתחייב בהחלטת ועדת השרים. כמובן שחברי הכנסת המציעים צריכים לפעול כדי שאכן יעבור הנוסח. רק נשחרר גם את היועצת המשפטית והמחלקה המשפטית וגם את כל המשרדים לעבוד על זה כדי להתקדם בשאיפה לקדם את זה כמה שאפשר.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

בסדר גמור.

היו"ר יעקב מרגי:

מי בעד החוק?

מיכאל מלכיאלי (ש"ס):

יהיו לנו ישיבות על הסיפור של התאריך העברי?

היו"ר יעקב מרגי:

יש לכם זמן בין הקריאה – העברי - - -

עודד פורר (ישראל ביתנו):

העברי יופיע בחוק.

היו"ר יעקב מרגי:

לגבי העברי, זה יופיע.

מירב ישראלי:

אני אגיד עכשיו רק שורה אחת, וזה הסעיף האחרון.

משה פרידמן:

על המוטיבים של החוק של יואב?

היו"ר יעקב מרגי:

יואב, זה לא נדון. יש לכם זמן להידבר ולהגיע להסכמות.

משה פרידמן:

יש זמן?

עודד פורר (ישראל ביתנו):

טקס בכותל לא היה בשום סיכום.

טלי פלוסקוב (כולנו):

עד שנייה ושלישית יש לכם זמן.

היו"ר יעקב מרגי:

אני מביא את זה להצבעה.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

אני מוכן לטקס, סיכמתי אתו, הטקס יהיה בקשת רובינסון.

יהודית גידלי:

ברחבה המשותפת.

היו"ר יעקב מרגי:

רבותי, אתם מפריעים להצבעה. אמורים לסיים את הדיון, ולעלות למליאה.

יואב בן צור (ש"ס):

הטקס יהיה ברחבה של הרפורמים.

עודד פורר (ישראל ביתנו):

זה מה שאמרת.

יהודית גידלי:

זה מה שאמרנו.

היו"ר יעקב מרגי:

בקשת רובינסון.

רבותי, אני מביא את הצעת החוק להצבעה לקריאה ראשונה בוועדה, לפי כל הסיכומים וההסכמות שינוסחו בהתאם כפי שהחליטה הוועדה. מי בעד?

טלי פלוסקוב (כולנו):

אני במקום מירב בן ארי.

היו"ר יעקב מרגי:

מי נגד?

הצבעה

בעד – פה אחד

הצעת חוק לציון יום הניצחון על גרמניה הנאצית, התשע"ז–2017, אושרה.

היו"ר יעקב מרגי:

אין מתנגדים, אין נמנעים. הצעת החוק עברה, זה לקריאה ראשונה, והיא תעבור לוועדת שרים לאישור. תודה רבה, הישיבה נעולה.

הישיבה נעלה בשעה 11:00.